

Sisällysluettelo

Lukijalle	4
Itse tehtyä elämää	5
Myllypuron Eläkkeensaajat	6
Myllypuron historiaa	7
Mustion linnan kummitukset	10
Iltapäivä senioritalossa	12
Minun tarinani	14
Koronapandemian aikana	16
Eino-myrsky 2013	17
Iltajupinaa Senioritalossa	18
Evakkotaipaleet	19
Erilaisia ystäviä	24
Matka Japaniin pikkuisen Annun kanssa	25
Jumpan jälkeen Senioritalossa	28
Pankissa kuultua	29
Kiinan matka, Peking	30
Edvard Munchin taideteokselle	36
Aamupäivä Senioritalossa	37
Tädin perheen kohtalo ja Argentiinan matka	38
Joulukarkit kävyillä	41
Arkista juhlaa Senioritalossa	42
Koronasta	43
Toimintakalenteri 2019	46
Toimintakalenteri 2020	49

Korona-ajan Helmiä

Toimittaja: Tuula Väyrynen

Graaffinen suunnittelu: Kari-Pekka Ritolammi Mainoscurry Oy

Kannen tekstikuvat: Suvi Nevalainen

Julkaisija: Myllypuron Eläkkeensaajat ry

Lukijalle

Myllypuron Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtaja Irma Marttila

Hyvää joulunaikaa kaikille eläkkeensaajille ja yhteistyökumppaneille!

”Joulu tulla jollottaa, makkara, kakkara kainalossa sanottiin ennen, nyt on ajat toiset,” kirjoitti meidän yhdistyksemme ihana Eeva.

Uuden määräyksen mukaan, vain 20 voi olla yhtä aikaa paikalla ja niinpä mekin sovimme, että 23.11. jälkeen tapaamiset perutaan tämän vuoden osalta ja yhdistyksen hallitus kokoontuu 18.1.2021 ja selvittää, mitkä mahdollisuudet on järjestää tapaamisia vuonna 2021. Tämä koronapandemia on laittanut maailman uuteen asentoon, parasta on noudattaa ohjeita, silloin voimme osaltamme vaikuttaa tulevaisuuteen.

Tapaamisissa on aina välillä ollut hetkiä, jolloin jäsenemme ovat kertoneet tarinoita lapsuudestaan, nuoruudestaan, tästä päivästä. Siitä syntyikin idea, että koronapandemian aikana kirjoitamme tarinoita elämästämme ja kokoamme tarinoista kirjan. Kirjaan on kertynyt paljon tarinoita. Huomaa, että matkustaminen on tärkeä, mieleenjäävä asia. Siksi tässäkin kirjassa on useampi matkatarina. Sihteerimme keräsi tarinat ja hän on ottanut vastuun kirjan syntymisestä. Kiitokset sihteerille ja teille kaikille, että jaoitte tarinanne.

Lämmin kiitos myös yhteistyökumppaneille, jotka ovat ilmoituksen kirjaan antamalla, tukeneet kirjan tekoa ja näin voimme tarjota kirjan jäsenillemme veloitusetta.

Myllypuron Eläkkeensaajat ovat ryhtyneet kirjailijoiksi ja haluavat jakaa kokemuksiaan toisilleen. Tämä on todella arvokasta, siirrämme tarinoitamme tuleville polville, niin paljon jää asioita sanomatta, kertomatta. Nämä kirjoitukset, kirja, päättyy Eläkkeensaajien Keskusliiton sekä Työväen Arkistoon, siellä sitä tutkivat varmasti tämän ajan lapset ja miettivät minkälaista elämää isoäidit, isoisät ovat eläneet.

Pandemiasta huolimatta toivon teille kaikille hyvää, rauhallista, joulunaikaa ja parempaa uutta vuotta. Yhdessä tästä selviämme.

Itse tehtyä elämää

Vappu Taipale

Vuosi 2020 on valittu ITE-taiteen vuodeksi. ITE, sehän on lyhenne sanoista Itse Tehty Elämä. Niinpä nämä ITE- taitelijat ovat kanssaihmissiämme, jotka ovat halunneet jakaa luovuuttansa kaikille. On syntynyt kuvataidetta, keramiikkaa, puutöitä, kudonnaisia, villasukkia, leivonnaisia, mitä monipuolisimpia tuotteita. Osa niistä on ihmisillä kotonaan, vaikkapa piholla esillä, osa näyttelyissä ja gallerioissa ihasteltavina tai kummasteltavina. Tämän vuoden aikana monilla paikkakunnilla on ollut isoja ITE-taiteen näyttelyitä, ja on ilmestynyt vihkosia ja kirjoja asiasta. Harmillisesti vuosi 2020 oli myös korona-vuosi, jolloin Covid-19 lukitsi meidät koteihimme.

Tässä käsillä olevassa kirjassa Myllypuron Eläkkeensaajien ITE-taiteilijat ovat ryhtyneet kirjailijoiksi ja haluavat jakaa kokemuksiaan ja elämänkokemustaan muille. Tämä on monessa mielessä arvokasta: on syytä kiittää kaikkia tästä ponnistuksesta.

Jakaminen ja antaminen nimittäin ylläpitää meidän kaikkien hyvää vanhenemista. Kirjoittajia elähdyttää muisteleminen, joka tuo mieleen iloisia, katkeria, hassuja ja ainutkertaisia kokemuksia kaikkine tunteineen. Niihin on tärkeä palata. Antaja myös aina saa itse, kun hän näkee vaivan kirjoittaessaan ja onnistuu tuomaan asian paperille. Hän samalla ilahduttaa lukijoitaan – meillä vanhoilla ihmisillä on samankaltainen ymmärrys ajoista ja tapahtumista. Me olemme monikerroksisia: sisältämme löytyy niin pikkutyttö tai -poika, nuori ihminen, ruuhkavuosiaan elänyt aikuinen kuin nykyinen minäkin. Nämä kerrokset käyvät ikäänkuin vuoropuhelua keskenään.

Muistelmien kirjaaminen on arvokasta myös siksi, että kaikki kokemuksemme ovat tärkeä osa suomalaista sosiaalishistoriaa. Ajatelkaapa tätä kotimaatamme, miten erilainen se oli, kun olimme lapsia. Oli niukempaa, oli köyhempää, koulunkäynti oli erilaista ja opintielle vaikea päästä. Me olemme omalla työllämme rakentaneet tämän maan, ihan omien kätten työllä jokaikinen tärkeänä osana tulevaisuutta. Menneet ajat eivät saa unohtua, ne pitää kirjata näkyviksi. Lastemme ja lastenlastemme sukupolvien tulee ymmärtää, millaista ennen oli ja miten suuri työ on tehty. Viralliset tarinat eivät kerro siitä, mitä ajateltiin, miten pukeuduttiin tai mitä syötiin. Arjen kokemukset on saatava talteen!

Myllypuron Eläkkeensaajat

Irma Marttila, pj • Myllypuron Eläkkeensaajat ry

18.3.2020 Eläkkeensaajat -lehdessä

Myllypuron Eläkkeensaajien toiminta käynnistyi reippaasti ja iloisesti vuoden alusta, saimme uusia jäseniä ja suunnittelimme yhdessä toimintaa. Vappu Taipale tempaisi meidät mukaansa, puhuimme eläkeläisköyhyydestä, asumisesta ja siitä, miksi päättäjiä ei saada innostumaan ”vanhojen ihmisten oikeuksien sopimuksesta”. Saimme Vapulta viiden kohdan ohjeen, lupasimme liittyä toimintaan mukaan, antaa aikaa toisille, oppia uutta, harrastaa yhdessä, nauraa paljon.

Myllypuron Metropolia kylästä ja Stoasta saimme vieraita, lupasimme olla heidän kummejaan ja he meidän. Kerroimme heille, minkälaista toimintaa tarvitsemme. Yhteistyö käynnistyi heti, kulttuuripalveluja, liikuntaa, hyvinvointipalveluita, neuvontaa. ”Alueen asukkaiden arjen tukeminen” on heille tärkeää.

Otimme vastaan EKL:n liikunnan haastekampanjan. Liikkuminen on terveellistä, se parantaa elämisen laatua ja siitä on hyötyä jokapäiväisessä elämässä. Ehdimme käydä kerran yhdessä kävelyllä, nyt kävelyt jatkuvat yksin. Syynä tähän on Covid-19, koronavirus, olemme nyt karanteenissa ja toiminta on lopetettu toistaiseksi. Viestittely ja soittelu alkoi heti ja tässä yhden jäsenemme viesti. ”Täytyy myöntää, että kerholaiset merkitsevät minulle paljon, ovat minulle kuin toinen perhe”.

Nyt, jos koskaan, on EKL:n tartuttava riipeästi toimiin. Suuri vaara on, että monet ystävämme jäävät heitteille säännöllisten ja turvallisten, sosiaalisesti tärkeiden kokoon-tumisten toistaiseksi loputtua.

Kannustankin kaikkia yhdistyksiä miettimään, miten nämä kokoukset voitaisiin korvata. Tärkeät sosiaaliset suhteet on säilytettävä ja estettävä jäsenten eristäytyminen omiin oloihinsa.

Keinoina voisivat olla esimerkiksi puhelurinkien perustaminen, säännöllinen yhteydenpito jäsenten kanssa. Ketään ei jätetä yksin, varsinkin, kun koronavirus aiheuttaa muutenkin ylimääräistä ahdistusta ja epä-tietoisuutta.

Myllypuron historiaa

Tuula Väyrynen • Kuva Juha Koivisto

Lähteet: Anne Valkonen, Myllypuro. Kartanon takamaista monikulttuuriseksi kaupunginosaksi, 2005. Julkaisija Myllypuro-Seura ry

Vesitorni näkyy 60-luvulla rakennetussa Myllypurossa kauas. Myllypuro on hyvin tyypillinen helsinkiläinen 1960-luvulla rakennettu ja kaavoitettu kaupunginosa. Se on rakennettu kasvavan kaupungin, etenkin lapsiperheiden tarpeita silmälläpitäen. Myllypuron historia ulottuu kuitenkin 60-lukua pidemmälle.

Vuonna 1754 julkaistiin Nils Westermarkin laatima kartta Herttoniemen kylän metsästä. Sen mukaan Viikin peltojen laskuojan, Skogbäckin, varrella oli pieni mylly Gröt-kvarn, josta nimi Myllypuro – Kvarnbäck on johdettu.

Näiden lisäksi nykyisen Myllypuron alueen torppia olivat Soli ja Slagerberg. Valitettavasti torppien täsmällistä paikkaa on nykyisin mahdotonta paikantaa, koska

Kartta: Myllypuro sijaitsee Itä-Helsingissä.

Kartanon takamaiden torppareita

Herttoniemen kartanon maihin kuuluneen alueen ensimmäiset asukkaat olivat 1800-luvun lopussa kartanon torppareita. Myllyn lähellä oleva torppa Kvarnbäck-torp mainitaan ensimmäisen kerran veroluettelossa 1886. Sitä viljelivät Johan ja Fredrika Petterson. Vuokran he maksoivat tekemällä päivätöitä Herttoniemen kartanossa.

Kvarnbäck-torppa sijaitsi mahdollisesti nykyisen Herttoniemen puolella lähellä Siilitien päätä. Suunnilleen Myllärintie viiden paikkeilla sijaitsi torppa nimeltään Nybäck. Sitä asusti Emmanuel Sohl ja vaimonsa Josefina kolmen lapsensa kanssa.

lukuisten liikenneväylien rakentamisen vuoksi maaston rakenne on kokonaan muuttunut. Suurin osa Myllypuron alueesta oli kartanon takamaita, sankkaa metsää, kuivaa kangasta tai kosteata rahkasammal-suota ja komeita kallioita. Näistä metsistä kerättiin tuohon aikaan paljon sieniä ja marjoja. Puolukoiden ja mustikoiden lisäksi siellä oli jonkin verran myös lakkoja.

Venäläiset pelkäsivät ensimmäisen maailmansodan aikaan (1914) saksalaisten maihinnousua ja vahvistivat maalinnoitusketjua Helsingin maalaiskunnassa ja Espoossa. Mittaviin töihin osallistui noin neljätuhatta venäläistä pioneeria ja neljäkymmentätuhatta suomalaista miestä – vapaaehtoisia ja pakotettuja. Näiden lisäksi töihin osallistui noin kolmetuhatta sotavankia ja maatyöläistä Kaukoidästä, kiinalaisia.

Linnoitustöiden kakkosvaiheessa (1915-17) rakennettiin myös Myllypurossa sijaitsevat linnoitukset. Tällöin linnoitusketju muodosti laajan kaaren Espoosta Itä-Helsinkiin. Valleilla työskentelevä väki asui valmistuneissa bunkkereissa.

”Myllypuron lähde oli heille kullanarvoisen. Tarvittavan veden he saivat purosta. He rakensivat suuren saunapesularakennuksen nummen korkeimmalle tasanteelle. Vapaussodan jälkeen Myllypuron kohtalona oli joutua maitokauppias Bergmanin saunarakennukseen sijoittaman suuren sikalan käyttöön. Kukaan tämän jälkeen ei enää puhunut Myllypurosta vaan Sikkiksestä”.

Myllypuron kultainen lähde sijaitsi nummen itäreunalla ns. Nybäckan tien yläpuolisessa maastossa ja tuhoutui Kehä I:n rakentamisen yhteydessä. Myös nykyisen Liikuntamyllyn, alun perin Paragonin teollisuusalueen, alle jäi kaikkiaan kolme lähdettä, joista kannettiin vettä pitkienkin matkojen päähän.

Rintamamieskylä Helsingin kaupungissa

Sodan jälkeen vuonna 1946 Helsinki laajeni rajusti ja Myllypuron alueestakin tuli osa Helsingin kaupunkia. Asuntopula oli huu-tava kun sodasta palaaville ja evakoille piti saada asuntoja. Toukokuussa 1957 Liitos-alueen Sanomat uutisoi: ”Uusi Myllypuron asutusalue on nyt jo valmiiksi paalutettu.” Uutisessa kerrottiin, että lähimmän viiden vuoden aikana alueelta saavat kodin 16-18000 henkilöä kerros-, rivi- ja omakotitaloissa.

Tässä vaiheessa alueen omakotirakentaminen oli jo alkanut. Vanhan tykkitien eli nykyisen Myllärintien molemmin puolin palstoitettiin pientaloalue, jonka asemakaavaluonnos hyväksyttiin 1956. Rakentaminen lähti käyntiin poikkeusluvin, asemakaava vahvistettiin vasta vuonna 1977. Pohjoisimmat tontit rajautuivat suoraan seurakuntien omistamaan hautausmaaksi aiottuun alueeseen – 65 hehtaaria maata nykyisen Myllypuron kerrostaloalueen ja osittain Kurkimäen paikalla. Hautausmaavaraus säilyi kerrostaloalueen kaavoittamiseen asti. Rintamamieskyläksi kutsuttu alue sijaitsi kokonaan Myllärintien itäpuolella.

60-luvulla Helsingin väkiluku kasvoi 170000 henkilöllä. Saman aikaisesti alettiin puhua hyvinvointivaltiosta. Esikaupunki-alueet tarjosivat monelle perheelle entistä paremmat asuinolot, väljyyttä ja mukavuutta. Nopean rakentamisen edellytyksenä oli tuon ajan innovaatio – elementtirakentaminen. Myllypuro oli ensimmäinen alue, missä käytettiin valmiita kylpyhuone-elementtejä. 3500 kg painavat 190 x 151 cm kokoiset elementit nostettiin torninosturilla paikalleen taloihin. Osa rakennusalan ammattilaisista tyrnäsi uudenlaisen kaupunkirakentamisen. Talot olivat liian suuria ja harvassa. ”Tilallista jäsentelyä ei synny talojen välillä.”

Valmistuttuaan Myllypuron alueen pienois-malli edusti Helsingin kaupungin asunto-aluesuunnittelua Wienissä ja Pariisissa. Sitä pidettiin yhtenä parhaimmista esikaupunki-alueista. Ensimmäiset kerrostalot valmistuivat vuonna 1964 Karistimentielle. Ne olivat asuntosäästäjien osaketaloja. Ensimmäiset kaupungin vuokratalot valmistuivat Myllypadontie kahteen, nykyisin Myllypurontie 22. Myllypuro kasvoi räjähdysmäisesti: vuonna 1962 asukkaita oli 408 ja viittä vuotta myöhemmin jo 12400.

Nykytilanne

Myllypurosta löytyy vanha kerrostaloalue kouluineen, päiväkoteineen ja palvelu-alueineen. Myös valmiita pientaloalueita on. Uutta rakennetaan Myllypuron keskukseen, Kehä I:n itäpuolelle ja Etelä-Myllypuroon, jossa puisen kaupunkikylän rakentaminen on loppusuoralla.

Myllypuro on sekoitus eri vuosikymmenillä rakennettuja taloja. Niinpä Myllypurossa on hyvin asuntoja eri tarpeisiin. Toimivat liikenneyhteydet, metro, Kehä I, poikittaiset bussilinjat sekä tuleva Raide-Jokeri auttavat arjessa. Koulut ja päiväkodit ovat nekin lähellä. Myllypurossa on myös paljon liikuntatiloja.

Nyt rakennetaan uusia asuntoja etenkin keskustaan ja Kehä I:n itäpuolelle. Eri puolelle Myllypuroa rakennetaan omistus-, vuokra-, asumisoikeus- ja hitas-koteja.

Myllypuron keskuksessa metroaseman lähellä toimii uusi palvelukeskus, jonka yläkerroksissa on asuntoja.

Pääosin 1960-luvulla rakennettu kerrostaloalue on peruskorjattu. Aikoinaan väljät perheasunnot ovat yhä tilaratkaisuiltaan toimivia.

Myllypuron vanhinta asuntokantaa on Myllärinlaakson pientaloalue, jonka juuret ulottuvat 40–50-luvulle. Alue laajeni vielä 70- ja 80-luvuilla omakotitaloilla ja paritaloilla. Lisäksi 2000-luvun alussa Myllypuroon kaavoitettiin aivan uusi, pääasiassa pientaloista koostuva Hallainvuorentien alue. Myllypuron palvelujen lähellä Kehä ykkösen itäpuolella tulee olemaan alueen valmistuttua asukkaita noin 1600.

Lallukantien alueella ensimmäiset asukkaat ovat asuneet jo kolmisen vuotta. Valmis kortteli pitää sisällään kerros- ja rivitalo-asuntojen lisäksi päiväkodin.

Alueelle on valmistunut kaupungin asuntotuotantotoimiston rakennuttamia vuokra-asuntoja pienkerrostaloihin. Siellä on myös hartiapankkirakentajille tarkoitettuja omakotitontteja.

Lallukantien ja Ranckenintien tuntumaan on tulossa myöhemmin vapaarahoitteisia omistusasuntoja rivitaloihin sekä asumisoikeusasuntoja. Valmiilla alueella asukkaita tulee olemaan noin 850.

Kävellen ja pyörällä pääsee metroasemalle, terveysasemalle ja ostarille Myllyruuhenpolkua, joka kulkee Kehä I:n ali. Matkaa uusien alueiden etäisimmiltä laidoilta kertyy muutama sata metriä.

Eteläiseen Myllypuroon vesitornin alueelle ja liikuntapuiston tuntumaan on rakennettu tiivis, kylämäinen kaupunginosa puutaloista. Rakentaminen on loppusuoralla. Valmiissa Puu-Myllypurossa tulee asumaan 2 000 asukasta.

Alueen komea kallioluonto on säilytetty niin paljon kuin mahdollista. Luonto lomittuu kortteleiden välissä kalliopuutarhoiksi, ja näkymä avautuu suoraan asukkaiden olohuoneisiin.

Mustion linna ja kummitukset

Martta Väyrynen • Kuvat Mustion linna

Kartano sijaitsee Raaseporin kaupungissa, Länsi-Uudellamaalla, pienen Mustion kylän vieressä, Helsingistä noin 80 km rannikkoa pitkin länteen. Kartano toimii nykyään museona, jossa järjestetään yleisölle opastettuja kierroksia. Puurakenteista päärakennusta ympäröi yksi Suomen suurimmista yksityisistä vanhoista puistoista.

Mustion linna tunnettu kartano rakennettiin vuosina 1783–1792 Magnus Linder II toimesta. Rakennus on Suomen suurin ei-kirkollinen puurakennus ja se edustaa tyyliuunnaltaan siirtymäkautta rokokoosta uusklassisismiin, kun taas sisustus on kokonaan kustavilainen.

Päärakennuksen mielenkiintoisimmat kohteet ovat parkettilatit, erityisesti neljästä eri puulajista tehty patruunan työhuoneen lattia ja toisessa kerroksessa sijaitseva vierashuone, “kuninkaan huone” jossa yksi kuningas (Kustaa III) ja kaksi tsaaria (Aleksanteri I ja Aleksanteri II) ovat levänneet.

Eräs Mustion Linnan loistokkaimmista aikakausista oli Hjalmar Linderin aikana, 1900-luvun ensimmäisinä vuosina. Hän omisti mm. maata yhteensä 64000 ha ja osti yhden Suomen ensimmäisistä autoista vuonna 1902. Muiden mukana Hjalmar Linderin vieraina Mustiolla ovat olleet

Jean Sibelius ja Louis Sparre. Hjalmar Linder itse kummittelee vastaanottohuoneessa ensimmäisessä kerroksessa. Hän istuu työpöytänsä ääressä ja hänet on mustiolainen pappi nähnyt.

Perimätiedon mukaan Mustion Linnassa on Hjalmar Linderin lisäksi kolme muuta kummitusta.

Kuninkaan huoneesta juhlerokoksessa kuuluu joskus raskaita askelia. (Perimätiedon mukaan askeleet ovat kuningas Kustaa III:n joka suurten ongelmien painamana yrittää ratkaista poliittisia vaikeuksiaan.) Koska haamu ei milloinkaan häiritse Linnassa oleskelevia ihmisiä, hänen täytyy olla herrasmiesmäinen Kustaa III.

Ruotsin kuningas yöpyi nimittäin mahdollisesti Mustion Linnassa vuonna 1788, kun hän pakeni Anjalan liiton miehiä takaisin Ruotsiin kun upseerit kieltäytyivät sotimasta Venäjää vastaan. Tästä syystä, kun upseerit pettivät näin pahasti kuninkaan, Kustaa edelleen yli 200 vuotta myöhemmin, kävelee raskain askelin Mustion Linnan kuninkaallisessa makuuhuoneessa. (Kummallista on myös, että askeleita ei koskaan kuulu, jos joku nukkuu tai oleskelee huoneessa. Ne kuuluvat ainoastaan kuninkaanhuoneen alapuolella olevassa huoneessa.)

Myllypuron Eläkkeensaajat retkellä Mustion linnassa

Onneksi Kustaa III sai naisseuraa, kun Charlotte Hisinger, Magnus Linder III:n käly, ilmestyi suureen juhlasaliin. Hän kävelee siinä kaksi palavaa kynttilää kädessä. Hänet on myös nähty kirkonmäellä ja Mustionjoen rannassa.

Charlotte Hisinger oli kotoisin Inkoon Fagervikin kartanosta ja naimisissa valtamar-salkka kreivi Mauritz Axel Lewenhauptin kanssa. Charlottella oli, niin kuin muillakin vanhan ajan hienoilla daameilla, heikot hermot. Joskus kun hänen mielenterveytensä järkkyy, hänet tuotiin Mustion Linnaan siskonsa luo. Täällä levoton Charlotte aika ajoin suljettiin pieneen huoneeseen, joka oli keittiön portaiden vieressä ja joka on olemassa vieläkin.

Kävi niin, että hän kuoli tähän huoneeseen ja tästä syystä hän ei ole saanut rauhaa, vaan astelee kynttilöineen juhlakerroksessa. Ehkä hän etsiskelee kuningasta. Hänhän olisi valtamar-salkan rouvalle sopivaa seura.

Kolmannessa kerroksessa asustaa kummitus nimeltään harmaa nainen. Naisen profiilin varjo näkyy joskus valkoisessa muurissa.

Joskus hän on myös esiintynyt hämmästyttävällä tavalla kurkistamalla naispalvelijan olkapäähän yli kun tyttöparka on seissyt peilin edessä tukkaa kampaamassa. Häneen liittyy hurja tarina.

Nainen oli linnan palvelijatar ja hänellä oli uskonon mies. Kerran kun aviomies taas oli pettänyt vaimonsa, hän tönäisi miehensä portaita alas ja mies loukkaantui kaatuessaan. Mies haastoi raastupaan ja siihen aikaan (noin sata vuotta sitten) tuomari oli tietenkin mies.

Mustion Linnan palvelijattaren mies vannomistaan, että hän ei ollut koskaan katsonut muita naisia ja vaimo tuomittiin vankilaan. Hänhän oli pahoinpidellyt syytöntä miestänsä.

Harmaa nainen kummittelee Linnan ylimässä kerroksessa, koska hän haluaa tulla kertomaan meille, että hän puhui totta, kun väitti, että aviomies oli uskonon.

Valkoisessa nykyisessä hotellirakennuksessa Linnan vieressä mellastaa poltergeist, joka nousee ja laskeutuu tömistellen portaita, panee huoneet epäjärjestykseen ja häiritsee asukkaita äänekkäästi puhuen keskellä yötä.

Iltapäivä senioritalossa

Sirpa Ritvanen

Joko taas? Helmi totesi, kun pihalle ilmestyi tutuksi tullut ajoneuvo. Sairasauto eteni hiljaa lasiovien eteen. Se ei enää ollut mikään nähtävyyks talon asukkaille, mutta tunnelma vakavoitui välittömästi kerhohuoneessa olevien kesken.

Muistutus, mikä keskeytti rupattelun ja pienet naurahdukset jonkun kertoessa jostain vitsin tapaista. Kaikki ilo kyllä haihtuu tositarinoita, sairaskertomuksia kuullessa, ellei satu olemaan kohtalotoveri, joka tuntee koko hoitoportaan lisukkeineen. Silloin on parasta olla puuttumatta, vaikka asiasta jotain tietäisikin.

Salissa alkoi tapahtua varovaista liikehdintää kohti ovea. Tyhjään kerhotilaan jäi hiljaisuus, kun apua tarvitseva kannettiin ulos, eikä kukaan kysynyt mitään.

Hissiin mahtuu kaikki seitsemän henkilöä, jokaisella sama ajatus, - tuleeko takaisin? Yhdessä noustiin ääneti ylempiin kerroksiin, lähemmäksi taivasta, niin kuin eräs edesmennyt tapasi sanoa. Kapteenikin jäi nyt kolmannessa, jättäen tavanomaisen huviajelum väliin.

Voiko elämänsä väripaletin suuntaa kääntää? Sitä Helmi kuulosteli hetken itseltään avatessaan kotinsa ovea, ennen kuin napsautti valon eteiseen, nosti ilmaisjakelulehden lattialta ja istahti mukavaan lepotuoliin. Mitä? Kanadassa nuorisoa sakotetaan, jos ovat tahallaan isossa porukassa ilman maskia. Sinne se Martta aikoinaan rakkautensa kanssa asettui.

Lähetän Martalle postia. Hänhän tykkäsi, että oli suloinen tarina Ilta-Sanomissa niistä

koirista, jotka nuuskivat sen viruksen. Meinasin että niitä voisi sielläkin opettaa.

Kerron, että maskit naamalla täälläkin liikutaan ja käsiä pestään mennessään. Voi vaan kysyä, miksi vene vuotaa? Itse uskon, että pahin on vielä edessä. Näin jo 90-luvun laman aikana kuinka raha ratkaisee, eikä se siitä ole muuttunut.

Jos minulta kysyttäisiin uskonko, tämän hyvän rauhan-ajan jatkuvan hamaan tulevaan, vai koemmeko nälkäkuoleman ennen planeetan vaihtoa. Veikkaan, että molempia.

- Kyllä, väripalettia ehtii vielä muuttaa. Jäiköhän ne lasit alas? Päässä näyttävät olevan, niin ainakin peili sanoo.

- Martta ei pidä siitä Trumpista. Kerto, kun niillä oli vieraina Israelin prime minister vaimonsa kanssa viime viikolla. Ne toivat mukanaan 8 matka-arkkua likapyykkiä pestäväksi ... eikö Israelissa ole vettä?

Musta kylki kummallakin, niinhän se jotenkin meni.

ELÄ, NAUTI JA PIDÄ ITSESTÄSI HUOLTA!

**Uudelle tutustujalle 10 kerran kortti
kuntosalille vain 100 €.**

**Sisältää henkilökohtauksen
ohjauksen 60 min.** (Normaalihinta 179 €)

Forever Myllypuro • Alakiventie 2 (Arena Center 1. krs) • p. 040 415 6108

HYMY-KYLÄ - HYVINVOINTIA MYLLYPUROSTA

Meiltä saat joustavia ratkaisuja ja palveluja samasta paikasta, yksilöllisesti ja kiireettömästi. Olet meille oman arkesi asiantuntija ja opetusasiakkaana tuet myös tulevien ammattilaisten osaamisen kehittymistä.

HyMy-kylässä tarjoamme opetuksen yhteydessä tukea arjen hyvinvointiin, monialaista palvelutarpeen arviointia, maksutonta neuvontaa sosiaali- ja terveysasioissa, ryhmätoimintaa sekä tapahtumia ja teemapäiviä.

**Tervetuloa Metropolia Ammattikorkeakoulun HyMy-kylän
hyvinvointi- ja terveyspalveluihin!**

HyMy-kylä toimii Metropolian Myllypuron kampuksella osoitteessa Myllypurontie 1.
Varaa aika palveluihimme puhelimitse tai käymällä HyMy-kylän infopisteellä (rakennus B, 1. kerros).

Lue lisää: www.metropolia.fi/hymykyla
Asiakaspalvelu: p. 040 334 5629 ja p. 040 653 1722

 Metropolia
HYMY-KYLÄ
Hyvinvointia Myllypurosta

Minun tarinani

Hilkka Kairamo

Synnyin 18.10.1944 vesistöjen ympäröimään Viitasaaren pitäjään. Viitasaari on noin 150 km pohjoiseen Jyväskylästä. Isäni oli sodassa lääkintämiehenä, mutta oli päässyt jo sodasta, kun minä synnyin.

Sodan jälkeen vanhempani hankkivat asutustilan Viitasaaren Ilmolahdelta. Se oli rankkaa työtä. Rakennukset piti rakentaa ja pellot raivata korvesta. Tila oli syrjäisessä paikassa. Kauppoihin ja kouluun oli yli neljä kilometriä. Ranta oli lähellä. Me lapset nautittiin uimisesta ja polskimisesta. Uitiin koiraa, sammakkoa, kissaa, pappia – tietenkin sukelleltiin, kelluttiin ja hypittiin veteen.

Myös Joulut lapsuudenkodissani oli tunnelmallisia ja mukavia, vaikka olimme tosi köyhiä. Meitä lapsia oli kahdeksan.

Meillä oli myös vähän karjaa, kolme lehmää, hevonen, muutama kana ja kukko. Koira, Mosse ja pari kissaa. Porsas otettiin kesällä ja se teurastettiin ennen Joulua.

Nuorena tein ystäväni kanssa retkiä saareen. Tykkäsin myös kirjojen lukemisesta. Tansseissa käyminen oli myös kivaa.

Kesälauantaisin siivottiin. Työn lomassa pesin hiukset rannassa kananmunan keltuaisella ja laitoin papiljotit. Meillä oli kauniita kellohameita ja pönkkäalushameita. Saunan jälkeen ajoin pyörällä 18 kilometriä tanssilavalle. Ilta tanssittiin ja sitten yöllä pyöräilin kotiin.

Työväen Akatemiassa rakastuimme Aimon kanssa. 1963 alkoi värikäs avioliittomme. Aluksi asuimme piharakennuksessa Kauriaisissa. Puulämmitys oli, vesi haettiin

kaivosta. Siellä meille syntyi tytär, ainoa lapsemme.

Minä pääsin toimistotöihin Suomen Ammattijärjestöön (SAJ). Sitä kautta saimme asunnon Puotinharjusta. Talo oli uusi kerrostalo. Hienoa oli päästä asuntoon, jossa oli vesijohdot, kylpyamme, suihku ja wc. Asuimme välillä Klaukkalassa. Sitten palasimme Itä-Helsinkiin Vartiokylään. Merkittävä tapaus oli, kun metro alkoi kulkea Itäkeskukseen.

Työaikani tein Kunta-alan Ammattiliitossa. KTV:ssä tein monia eri tehtäviä. Aluksi toimin jäsenmaksujen kirjaajana. Henkilökunta sai kakkukahvit, kun oli saatu 1000 uutta jäsentä. Sitten jäsenmäärä kasvoi ripeästi ja kakkukahvit jäi pois.

Yksi elämän kohokohtia oli, kun saimme lapsenlapsen. Se toi valtavasti iloa meille. Silloin asuimme Punavuorella ja Sepänpuiston leikkikenttä oli lähellä.

Aimo kuoli 2004. Se oli minulle raskas törmäys vuoren seinään. Tytär perheineen asui siihen aikaan ulkomailla. Onneksi oli siskoja ja veljiä, joista sain tukea.

Liityin Myllypuron eläkkeensaajiin, koska minulla oli tuttuja täällä. Olen saanut paljon mukavia hetkiä ja elämyksiä yhdistyksemme toiminnassa.

Mökkeily ja sienestäminen ovat minulle myös mieluista puuhaa.

Tradekan ravintolat vähensivät muovijätettä tuhansilla kiloilla.

"Ostaisitteko nyt 100 hehtaaria luonnontilaista metsää suojeltavaksi?"

Mitä tehtäis seuraavaksi?

Me Tradekassa uskomme, että omistaminen tekee ihmisille hyvää. Inhimillinen omistajuus vie maailmaa eteenpäin ja palauttaa hyvää yhteiskuntaamme. Jotta jäsenemme voisivat kanssamme parantaa maailmaa ja omistaa omaa tulevaisuuttaan, olemme ottaneet käyttöön Jäsenaloitteet. Tee omasi ja vaikuta.

tradeka.fi/jasenalointe

TRADEKA

Koronapandemian aikana

Irma Marttila

Keväällä tapaamiset loppuivat, ovet sulkeutuivat 16. maaliskuuta 2020. Viimeinen tapaaminen Myllypuron kirkolla oli 9. maaliskuuta 2020, musiikki raikui, Tintti Karppinen tempaisi meidät mukaansa musiikillaan ja tarinoillaan. Haitari soi komeasti ja laulu soi kauniisti. Olemme oppineet nämä laulut radiota kuunnellessa nuoruudessa. Musiikilla on mahtava voima ja vaikutus tutkimustenkin mukaan. Paikalla oli 36 jäsentä. Seuraavana maanantaina menin päivystämään kirkon eteen ja kerroin paikalle tulleille, että ovet on nyt suljettu ja toiminta on tauolla. Murhemielin erottiin.

Toukokuun alussa lähetin viestejä, kyselin olisiko halukkaita pelaajia. 25.5-31.8.2020 pelasimme mölkkyä kirkon vieressä olevassa puistossa, pidimme turvavälit ja olimme varovaisia. Mölkky innosti mukaan myös ulkopuolisia ja saimme uusia jäseniä. Paikalla oli parhaimmillaan 15. Pelin taitajat opettivat meitä, jotka emme ennen olleet pelanneet. Jokaisen onnistumiselle hurrattiin ja ihanaa oli nähdä ystäviä, kuulla kuulumiset, liikkua yhdessä ja nauttia kesäisistä päiväistä. Hurahdin mölkkyyn täysin sydämin ja odotan innolla ensi kesän pelejä.

Keväisen koronapandemian aikaan oli aurinkoa, kaivoin kaikki mahdolliset säästetyt siemenet, istutin ne purkkeihin ja maahan. Kehäkukat kukkivat kauniisti, nyt seurailen miten greipit ja sitruunat jatkavat kasvuaan sisällä. Onkohan minulla pian hedelmätarha?

Ystävien kanssa käveleminen on myös ollut täydellistä terapiaa, pitkiäkin lenkkejä on tehty. Aina kun alkaa ”ahdistaa”, lähetän

viestin ystäville, aina joku innostuu ja lähtee mukaan. Pyörä pääsi myös käyttöön, sillä pääsen nopeasti kauppaan ja hyvää kuntoa se myös on. Haaveissa olisi pyöräretki eväiden kera jonnekin kivaan paikkaan.

Koronapandemian aikana kotona on ollut aikaa siivota komeroita ja kaappeja, nyt tiedän mitä missäkin on ja pari isoa kassillista vaatteita vein asunnottomille naisille. Terveitä elämäntapoja yritän noudattaa, levätä riittävästi ja liikkua mahdollisimman paljon. Torstait on pyhitetty saunomiselle ja uimiselle läpi vuoden, saunaseuralaisista on tullut ystäviä.

Kokkauksesta on tullut myös rakas harrastus eläkkeellä ollessa, perustin Three Generations Blogin, www.annuhelena.fi, joka on kolmen sukupolven blogi, siellä säilyvät ruokareseptit, tarinat, muistot ja siirtyvät rakkaalle perheelle, lapsille ja lastenlapsille. Reseptejä olen perinyt äidiltäni, anopilta ja ystäviltä.

14. 9.2020 tapasimme tauon jälkeen ensimmäisen kerran kirkolla, paikalla oli 34 jäsentä. Joimme hyvät pullakahvit tapaamisen kunniaksi. Oli todella kiva palata yhteen, tärkeitä ovat nuo tapaamiset meille kaikille. Viikoittain olemme nyt tavanneet, on ollut tietokilpailuja, tuolijumppaa, Sami Majamäki soitti meille haitaria, oma laulu-kuoromme on esiintynyt. Myllypuron Eläkkeensaajien hallituskin on järjestäytynyt, iloista meininkiä on meidän toiminnassamme. Eläköön ystävät, olette kullannarvoisia. Yhdessä tästä selvitään.

Eino-myrsky 18.11.2013

Sirpa Ritvanen

Eino

Tulit kaukaa, tartuit hiuksiini pujotit sormesi suortuviini.
Taivuin voimastasi hiljaa, huumaannuin otteessasi.
Syveni taivaan väri,
hälveni metsän humu kaukaiseen jylyyn.
Läheni ilman tumma velho.

Ravistit rajummin, rusahti niskani, ratkesi rankani,
käsivarteni irroitit oksa kerrallaan.
Roiskui kaarna rakeena yöhön, viilsi kipu syvälle vyöhön.
Riisuit suojani, pukuni kauniin vaatteen.
Haavoitit ydintä herkkää.

Painauduit runkoani vasten, vaivuin alas rampana, raiskattuna
omieni joukkoon.
Nousi juureni alastomat maankuoreen kätkeyt,
katsomaan rinteiden paljasta selkää.
Itkemään haavaista vanaa.

Tarvitsitko tilaa itsellesi näkymätön,
näytitkö mihin pystyt puhumaton, tuhositko kostoksi armoton?
Saitko muualta käskyn? Teit aukean railon läpi metsän korkean,
varjot veit pilvien huomaan.
Vaiensit satakielen laulun.

Kaatuneina kuolemaan jäivät liki toisiaan, odottamaan noutajaa,
karsijaa, pois kantajaa.
Kuulemaan soittoa sahan,
nälkäisen kontion pahan täytteeksi ahneen mahan.
Verhoksi savunharmaan rahan.

Iltajupinaa Senioritalossa

Sirpa Ritvanen

Kahviloiden säästökuuri on viritetty äärimilleen. On selvitettävä hanojen, pumppujen ja paina tästä labyrintistä varsinkin, jos asioi ensikertalaisena. Silloin oli parasta kysyä neuvoa takana odottavalta, tietääkö hän? Yleensä tiesi sen näköisenä, että ota nyt se korppus, ei tässä koko päivää ihmetellä.

Nykyisin on hyvä puhua ääneen itselleen, kuulee mitä sanoo, ettei sano mitä ajattelee se, kun tapahtuu helposti jos ei pidä varaansa.

Aamulla se taas alkaa tuolijumppa salilla, yritän jaksaa. On se kumma, kun ei saa rauhassa vanheta. Joka tuutista hoputetaan liikkumaan... missä ne tossut on? Tuleekohan Sanni, ainakin lupasi, no aamulla sen näkee... apua eihän nämä farkut enää... olkoot laitan noi ikivanhat sammarit, ne joustaa ja niissä on se mukavan väljä vyötärö.

Enhän minä tosta jumpasta niin välitä, mutta en myöskään halua olla eri mieltä niiden liikkumisen tärkeyteen vannovien asiantuntijoiden kanssa.

Siitä pallottelusta pidän, se on hauskaa ja se toimittaa lämmittäjän virkaa samalla saa sooloilla ainakin vielä toistaiseksi suht`hyvällä muistillaan, mitä asiaa nyt milloinkin ollaan laivaan lastaamassa. Jäykkyys ja kireys jäsenissä tunnetaan, mutta pahinta on kadonneen tasapainon hakeminen, sitä joutuu etsimään varsinkin aamuisin ... voisiko nämä uudet lääkkeet?

Valittamisesta on täällä tullut eräänlainen inhokki, jota yritän välttää. Hyvä sana

mitä nykynuoret sopivasti viljelee moneen kohtaan, samoin suvakki, kun kaikki sopii. Mutta haasteellinen tahtotila, pysyköön vaikeana tyyppinä, mikä en itse haluaisi olla, vaikka sekin on joskus otettava nimiinsä.

Ennen digiaikaa, kun ihmisiltä kysyttiin mitä ottaisit mukaasi äkki-lähdössä tulipalon sattuessa, vastaus oli usein, että valokuvat. Näm parhaimmat muistinvirkistäjät ovat tärkeimpien joukossa maallista omaisuutta pelastettaessa. Luulisi ettei muisti mihinkään katoa, niin se vaan tekee. Minne se häviää? Ehkä jonnekin pilvipalveluun ennen omaa lähtöä.

Järjestyksestä, ne pelastuslaitoksen virkailijat puhuivat, kun kävivät jakamassa arvokasta tietoa siitä, miten toimia hätätilanteessa. Ja, että kaaosta tulee välttää sillä, aika on lahjomaton se ei ota käskyjä vastaan.

Aamulla Helmi kävi jumppasalilla istumaan Sannin vieressä olevaan tuoliin. Sannin heitoista saa hyvin kiinni ja se on aina mukana siinä mitä tekee. – Hei Sanni. Siirtäisitkö tuoliasi vähän kauemmaksi, jää pallolle enemmän pompputilaa.

Kyllä tämä tästä siirtyy. Taitaa pompputilaa muutenkin jäädä. Hankala tämä maski, nosta sinäkin se nenällesi.

Evakkotaipaleet

Martta Väyrynen (os. Naakka)

Talvisota alkoi 30. päivä marraskuuta 1939. Sanotaan, että rajalla on rajan kirot. Olimme vuonna 1939 Suojärven Leppäniemen kylässä levotonta aikaa, sillä sodan uhka leijui ilmassa. En siitä paljon kuusivuotiaana ymmärtänyt, mutta aistin vanhempieni levottomuuden. Olimme jo kerran evakosakin Varpakylässä äitini kotitalossa. Se oli minulle ikävää aikaa, koska kaipasimme kotiin äidin ja isän luo. Enoni kotoa Varpakylästä palasimme sitten kotiin, kun kerrottiin, että liikehtiminen Venäjän rajalla oli vain jotakin rajakahakkaa.

Pakatut tavarat olivat kuitenkin lavettireessä, sellaisessa jota käytettiin metsätöissä tukinajossa. Myös meidän vaatteemme piti olla valmiina ja kengät aivan käden ulottuvilla. Oli aamu 30.11.1939. Isä oli valjastanut hevosen laitareen eteen ja oli lähdössä viemään maidot meijeriin Suvilahteen. Äiti oli jo hoitanut karjan ja vienyt pyykkit saunalle ja aikoi aloittaa pyykinpesun.

Kello oli 6.50 ja silloin venäläiset avasivat tykkitulen. Äiti huomasi sen saunalle mennessään ja juoksi kertomaan sisälle isälleni. Siitä se alkoi talvisota. Meille alkoi virrata naapuriperheitä, sillä autot olivat kaikki rintamahommissa ja hevoset oli myös viety sotatarkoituksiin, meille oli jätetty toinen hevonen, joka oli vielä niin nuori orivarsa, että sitä eivät ottaneet.

Muistan vain kauhean hälinän. Mitään evakoimismääräystä ei tullut, mutta oli itsestään selvää, että pakoon on lähdettävä, koska kranaatit lensivät kylämme yli järveen. Sanoivat, että minä ja naapurin yli 80-vuotias pappa olimme kaikkein rauhallimmat, sillä minä en ymmärtänyt mitään ja

pappa sanoi, että pysykää vain sisällä, ei ne taloihin kohti ammu.

Isä otti ohjat käsiinsä, hän riisui hevosen kirkkoreen edestä ja valjasti evakkoreen eteen. Hän heitteli kaikki meidän aikaisemmin pakkaamat tavarat reestä siihen navetan eteen ja sanoi, että ihmiset on pelastettava. Niin sitten lastattiin rekeen toistakymmentä lasta yhden naapurin kaksosvauvatkin. Mukaan ei satu muuta kuin päällä olleet vaatteet. Vanhemmat siskoni Aino ja Agnes eivät enää mahtuneet rekeen he joutuivat lähtemään potkukelkalla. Heillä oli vain ulkoilupuvut päällä ja mitään muuta vaatetta ei tullut mukaan.

Isä ei päässyt lähtemään, hän jäi pelastamaan kylän karjaa. Meillä ei ollut yhtään miestä hevosta ajamassa, siksi äiti ajoi ja minun 9-vuotias veljeni oli äidin rinnalla. Kerroin, että meillä oli varsahevonen ja tämä pelkäsi autoja, joten kun auto tuli vastaan, niin äiti juoksi hevosen eteen ja piti lujasti suitsista kiinni. Hevonen hyppeli ojaan ja siellä se lapsikuormakin sitten oli, mutta onneksi ei kaatunut.

Pääsimme Varpakylään enoni kotiin, mutta meille sanottiin, että saa vain pysähtyä hetkeksi lepuuttamaan ja syöttämään hevosta. Sen jälkeen on kiireesti jatkettava matkaa, koska jos Saviniston silta räjäytetään, niin silloin jäämme vangeiksi. Lähettivät myös kuorma-auton meitä vastaan, vaikka kukaan lapsista ei halunnut lähteä vanhemmistaan eroon. Jotenkin asia sitten järjestyi ja sitten oli vain meidän oma perhe reessä.

Äidin vaatetus oli aika vajavainen. Hänellä oli ne pyykille meno saappaat jalassaan.

Hän kävi jostakin myymälästä ostamassa mustat huopatossut. Lieneekö ne edes mitään maksaneet, kun kauppiaat tiesivät, että heilläkin on lähtö edessä. Muistan tämän oikein hyvin, koska seurasin äitiäni joka askeleella perästä.

Illan pimetessä saavuimme Vuonteleen kylään. Muistan kun puhuivat siinä pihalla, että katsokaa, tuo punainen loimotus tuolla taivaan rannalla on kylämme, joka on tulesa. Isäkin ilmaantui yöllä majapaikkaamme ja kertoi että eihän sieltä ehtinyt karjaa saada pois, ainoastaan irrottivat eläimet navetoista ja ajelivat ulos ja ne hajosivat ja karkasivat ympäristöön.

Aamulla jatkoimme sitten matkaa. Nyt isä ajoi hevosta, mutta hevonenkin oli taltunut, ei enää hyppinyt ojaan, kun suuret autokolonnat olivat tulleet vastaan, niin hevonenkin tottui niihin. Tapasimme matkalla naapurikylän miehen. Hän ajeli kirkkoreellä. Isä meni vaihtamaan kuulumisia. Mies kertoi ottaneensa jauhoja mukaansa. Isäni tunnusteli säkkejä ja sanoi, että ne ovat liian kovia jauhosäkeiksi. Siinä sitten tunnustelivat ja lienevätkö avanneet säkin, kun huomasi, että ne olivat apulantasäkkejä siis siinä kiireessä ja hätäännyksissään ei huomannut, mitä oli mukaansa tempaissut.

Yövyimme kouluilla, joissa saimme ruokaa ja patjoiina oli oljet lattialla. Kerran yövyimme jollakin metsäkämpällä, joku pimeä murju on jäänyt mieleeni. Ajoimme omalla hevosella Värtsilään asti ja siinä isä luovutti hevosemme jollekin vieraalle ajettavaksi. Me siirryimme junaan. Junassa oli härkävaunut, pimeätä ja aivan kuvottava haju. Ihmiset oli sullottu vierä vierä. Pidin äitini kädestä kiinni. Eräässä paikassa, kun juna pysähtyi hetkeksi, veljeni hyppäsi ulos pissalle, onneksi isäni ehti tempaista hänet ylös vaunuun ennen kuin juna lähti. En tiedä kuinka paljon kului aikaa matkaan, mutta loppujen lopuksi tulimme Suonen-

joen asemalle ja siitä meidät vietiin seurojen talolle. Me saimmekin oikein aitio paikat Tavin perheen kanssa parvekkeelta. Sieltä oli hyvä näköala alas saliin katsella sitä ihmisten paljoutta ja hälinää.

Lotat hoitivat siellä hommia ja laittoivat hernekeittoa ja jakoivat meille. Jäi mieleeni, kun olin syönyt hernekeittoannokseni ja näkkileivän, menin hakemaan lisää, niin lotta sanoi, että jaksako noin pieni tyttö syödä lisää, olin kai niin ujo, että lähdin juoksemaan itkien pois, kyllä kai he olisivat antaneet lisää, mutta en odottanut.

Siinä sitten odottelimme kuin entiset huutolaiset, koska isännät tulevat hakemaan. Mummoni Outi Naakka oli majoitettu jo aikaisemmin Mattilan taloon. Hänellä oli siellä yksi huone ja hän oli kai puhunut isännälle, että jos me pääsisimme samaan taloon. Niin tämä isäntä kävi meidät hakemassa. Talon väki olivat uskovaisia. Heillä oli viisi poikaa ja kuudes syntyi siellä meidän ollessamme.

Siellä saimme kuulla myös, että siskoni Aune oli jäänyt tätini perheen kanssa venäläisten vangiksi. Tätini asui Suojärven toisella puolella Tarvoinlahtea ja jäät olivat heikot, eivätkä siksi päässeet yli tulemaan, joten heiltä suljettiin tiet. Samoin kun koko Hyrsylänmutkan asukkaat jäivät sinne. Isäni joutui sitten myös lähtemään rintamalle. Naakan veljeksistä viisi joutui lähtemään sotaan. Yksi hänen veljistään Pietari kaatui Kollaalla talvisodan viimeisenä päivänä. Sota oli vaatinut uhrinsa.

Olimme siis asettuneet uuteen asuinpaikkaan Suonenjoen Suonteeseen. Asuimme pienessä huoneessa Lapin talossa. Saimme kyllä olla heidän suuressa tuvassakin. Heillä itsellään oli viisi poikaa. Tietysti me lapsethan viihdyimme hyvin yhdessä. Pommitukset ja hälytykset olivat melkein jokapäiväisiä. Kun pommikoneiden äännet kuuluivat,

jouduimme menemään talon kellariin ja odotimme siellä, kunnes koneet olivat menneet pois. Sitten tuli, se surullinen kevät, kun talvisota loppui ja rauhanehdoissa Karjala luovutettiin Venäjälle. Näin menivät toiveet palata takaisin kotiseudulle.

Muutaman kerran jouduimme vaihtamaan kotia, mutta lapsena se ei tuntunut niin pahalta. Aloitin koulunkäynnin ja se oli minusta hauskaa. Leikimme paljon naapurien lasten kanssa.

Tuli kevät 1942. Isäni oli yhä rintamalla. Alkoi aika, kun suomalaiset olivat vallanneet takaisin Karjalan, ja siirtoväki sai luvan muuttaa takaisin kotiseudulle. Muutamat tuttavaperheistämme jo lähtivät. Meistä oli ikävää, että isää ei vielä ollut kotiutettu ja jouduimme odottamaan lähtöä. Äiti oli jo pakannut tavaroita.

Niin tuli se päivä pääsimme lähtemään aivan omaan kotiin Suojärvelle. Juna kuljetti paikasta toiseen. Katselimme junan ikkunasta, kun menimme entisten taistelupaikojen ohi. Varsinkin Kollaalla, jossa oli ollut kovat taistelut, ei ollut yhtään ehjää puuta. Kaikkien puiden latvat olivat poikki. Silloin alkoi tulla pelko, että oliko kotiseudullamme enää mitään jäljellä. Sitten saavuimme Suvilahteen, joka oli keskuspaikka Suojärvellä. Siellä saivat vanhempani tietää, että jos rakennukset kotona ovat jäljellä, niin ensin täytyy puhdistaa ja desinfioida.

Minä en saanut mennä kotiin mukaan, vaan sain jäädä Agnes-siskoni kanssa Suvilahteen. Vanhempieni kertoman mukaan siellä kotitalossa oli täydellinen kaaos. Paksu kerros roskaa ja likaa lattialla, sillä sekä ihmiset että eläimet olivat olleet sisällä. Vanhempani tekivät kovan työn ennen kuin saivat puhtaaksi asunnon. Seinät olivat kyllä tallella, mutta ikkunat oli tuotu jostain muualta. Ne olivat hirveän mustat ja nokiiset. Ulko-ovi oli tuotu naapurista. Viikon

päästä pääsin minäkin menemään kotiin. Täytyi kiertää Auliksen kanssa kaikki entiset leikkipaikat, varsinkin hiekkamonttu, joka oli sitten jatkossakin mieleisin paikka.

Syntymäkotini Leppäniemessä oli poltettu ja kaikki muut rakennukset paitsi sauna ja aitta. Kaikki näytti kammottavalta, kun mustat savupiiput vain töröttivät talojen paikalla. Alkoi siis rakentaminen, mutta siitä huolimatta ihmiset olivat innostuneita, pääasia että olivat päässeet takaisin kotiseudulle.

Ruokatarvikkeista oli valtava puute, koska oli kevät eikä vielä saanut mitään syötävää maastakaan. Jostakin vanhempani saivat hankittua siemeniä. Mutta aikaahan kului heinä-elokuulle ennen kuin sai mitään syötäväksi.

Saimme sitten hevosen ja kaksi lehmää. Sitä ennen olimme saaneet hakea varuskunnan keittiöltä ruokaa. Sellaiset päivät olivat kuin juhlapäiviä. Meiltä oli varuskuntaan kolme kilometriä, rataa pitkin. Sellaisilla maitohinkeillä me lapset kävimme hakemassa milloin hernekeittoa ja milloin makaronia ja läskisoosia. Jälkimmäinen oli tietysti meidän lasten herkkuruokaa. Tätä ruokaa ei saanut joka päivä, joten muut ateriat olivat niukkoja. Ruisjauhoja oli jostakin saatu. Niistä äiti keitti ruispuuroa, jonka höysteenä oli siihen aikaan saatavaa keinotekoisista mehutiivistettä. Eihän se mitään hyvää ollut, mutta pysyi kuitenkin hengissä.

Sitten tietysti, kun oli lehmät, niin alkoi olla maitoa ja voita, jota kotona kurnuttiin. Sekin oli alkeellista hommaa. Kerma kuorittiin maidon päältä ja astiassa vatkattiin sellaisella puuhärkkimellä, kunnes se muuttui voiksi. Alku oli kaikessa hankalaa, mutta sisulla ja kovalla työllä siitä selvisivät. Vähitellen vanhempani hankkivat tarpeellisia työkaluja ja muutenkin korjasivat rakennuksia, kuten ikkunat uusittiin, seinät tape-toitiin ja lattiat maalattiin.

Kaikki palasi melkein entiselleen. Kävin koulua Leppäniemessä. Koulumatka oli kuusi kilometriä. Talvi 1942 oli pakkastalvi. Koulua pidettiin sotilaiden parakissa, koska entinen koulukin oli tietysti poltettu. Siellä parakissa oli niin kylmää, että mustepullotkin jäätyivät.

Aamulla, kun kaminat lämpenivät, niin savuakin oli niin paljon, että tuskin näimme toisiamme. Mutta siitä huolimatta käytiin koulua. Keväällä 1943 saimmekin sitten uuden koulun. Koulunkäyntikin sujui nyt paremmin. Kaikki alkoi muutenkin näyttää paremmalta. Leppäniemeen nousi uusia asevelitaloja poltettujen paikalle. Myös isän äiti, siis minun mummini sai sellaisen, kun häneltä oli kaatunut poika sodassa. Usein olin mummin luona yötä, koska koulumatka oli niin pitkä.

Aika kului ja se oli Suur-Suomen teko aikaa, koska luultiin, että raja siirtyisi ja Suomeen kuuluisi myös Vienan-Karjala. Saimme koulumme lukukirjaksi: Suur-Suomen lukukirjan. Siinä kerrottiin Vienan ja Aunuksen asioista. Meidän opettajamme Salovaaran tytär Helmi Salovaara oli opettajana Aunuksessa ja me saimme olla kirjeenvaihdossa hänen oppilaidensa kanssa. Me kirjoitimme kirjeemme, taitoimme ne ja sitten ne laitettiin suureen yhteiseen kirjekuoreen ja lähetettiin opettajan nimellä. Samalla tavalla tuli kirjeet meille. Oli jännittävää odottaa kirjeitä.

Keväällä koulu päättyi ja pakkasimme koulutarvikkeet koulun komeroihin, myös ne, Suur-Suomen lukukirjat. Siihen päättyi sitten Suur-Suomen tekokin. Alkoi olla levottoman näköistä aikaa. Kannakselta olivat jo lähteneet evakkoon. Koulumme oli heidän vastaanottopaikkansa. Tiesimme senkin, että kohta on meidän vuoromme lähteä. Niinhän sitten tapahtui, että juhannuksen aatonaattona vuonna 1944 jouduimme taas lähtemään evakkotaiपालेelle.

Isä meni karjan mukana karjankuljetuspäällikkönä ja me menimme äidin mukana junalla, mutta ei missään tavallisessa matkustajavaunussa, vaan tavaravaunussa heinäkollien välissä. Ne heinät oli tarkoitettu samassa junassa kulkevia lampaita varten. Onneksi ei sentään tarvinnut olla lampaiden kanssa samassa, vaikka kyllä joku kanahäki oli siinä vaunussa. Kattona vaunussa oli vain joku pressu, ettei kastuttu, jos vettä satoi. Aurinkoisella säällä kiipesimme toiseen vaunuun hetekoitten tai sohvien päälle.

Tämä lähtö kotoa ei kuitenkaan ollut niin kiireinen kuin ensimmäinen. Lähdimme samalta Suojoen asemalta, jonka varuskunnasta haimme silloin 1942 ruokaa. Jouduimme junassa kulkemaan kotini ohi. Kesä oli kauneimmillaan.

Koivut olivat hiirenkorvalla. Naapuri tytöt lauloivat: Jo Karjalan kunnaila lehtii puu.... Kyyneleet tulivat väkisinkin silmiin, taas olttiin taipaleella. Aina, kun kuulen laulettavan Karjalan kunnaila, muistuu elävästi mieleeni se lähtöpäivä.

Päämääräasema oli Peltosalmi. Majoituimme koululle, jossa saimme sitten matkamme ensimmäisen lämpimän ruuan. Sieltä matka jatkui myöhään illalla Keiteleelle. Matka ei sujunut kovin hyvin, sillä siihen aikaan oli ns. puukaasutinautot. Autopilkkeitä laitettiin häkäpönttöön ja sitten odoteltiin, että taas päästiin matkaan. Auto oli siis kuorma-auto. Pääsin auton koppiin, koska olin kai nuorin siinä joukossa. Losseja oli tällä matkalla neljä. Viimein aamuyöstä pääsimme Keiteleen kirkonkylän pappilan isoon tupaan ja nukuimme siinä lattialla yömm.

Sitten jonkun päivän perään meidät ohjattiin maataloon nimeltään Tiensuu. Siellä oli taas yhteinen iso tupa asuttavana ja kun oli kesä, niin saatiin aivan omaan käyttöön aitta. Sellainen, joita joskus on sanottu piikojen aitaksi.

Isä tuli sitten viikon kuluttua meidän luoksemme. Hän tuli siirtoväen karjan mukana, siis kävelen alkumatkan ja vasta loppumatkasta pääsivät junaan. Hän oli hirvittävän väsynyt ja siihen tuli vielä tieto hänen

Kuva ylhäällä: Ukkini Ivan Naakan talo

äitinsä, minun mummini kuolemasta. Siitä ilmoitettiin radiossa, koska omaisten osoittehan eivät olleet tiedossa. Mummi oli vasta 65-vuotias, mutta jo toinen evakkotai- val varmaankin uuvutti hänet.

Kuva: Meidän koti välirauhan aikaan ja perheemme ja vieraita. Minä pienimmäisenä keskellä.

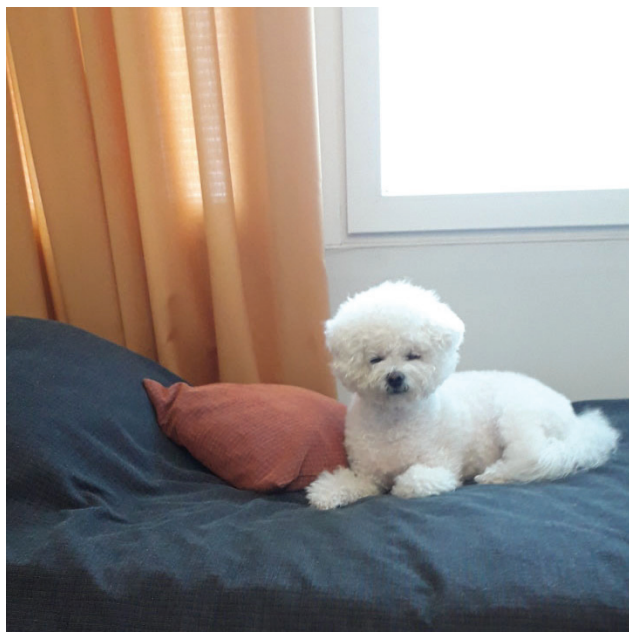
Vuonna 1991 kävin siskojeni kanssa syntymäseudulla, mutta ei siellä ollut enää kun kaivo jäljellä. Onneksi on muistot.

Kuva: Minä sisarieni Ainin ja Agneksen kanssa vuonna 1991.

Erilaisia ystäviä

Leena Karhu-Vestman

Meillä kaikilla on elämässämme ollut erilaisia ystäviä. Pisimmät ystävyysuhteet ovat säilyneet lapsuudesta asti. Suhteet vaihtelevat pituudeltaan ja merkitykseltään, mutta ne ovat tärkeitä. Parasta on, jos voimme sanoa, että myös puoliso on ollut hyvä ystävä. Tässä iässä vain huomaa, että ystäviäkin katoaa sateenkaaren tuolle puolen.

Jokainen ystävyysuhde on erilainen ja ainutlaatuinen. Toisia tapaamme usein ja joitakin harvoin. Ihaninta on, kun tapaamme jonkin ystävämme harvoin ja voimme jatkaa keskustelua siitä, mihin joskus aikaisimme päätimme tapaamisemme. Kun olen asunut muuallakin Euroopassa, on myös muualla asuvia, jotka ovat pysyneet mukana ystävinä pitkiäkin aikoja. Minulla yksi tällainen on ystävyys unkarilaisen Judyn kanssa. Se on kestänyt 60-luvun kouluvuosilta lähtien. Nyt korona-aikana tuo yhteys on tärkeä ja kiinteä. Tilanne hänen maassaan on haastava, kun maan hallinto on varsin itsevaltaista. Onneksi voimme netin avulla

kommunikoida. Olemmekin ajoittain yhteydessä joka päivä.

Olemme tapailleet niin Unkarissa kuin Suomessakin. Ystäväni on suuri suomalaisen arkkitehtuurin ja designin ihailija. Myös suomalainen musiikki on häntä kiinnostanut. Haluan vielä tavata ja olen päättänyt ainakin kerran vielä käydä kauniissa Budapestissa. Siitä on muutama vuosi, kun kävin siellä. Nykyisin ystäväni sanoo, että ehkä on parasta, ettemme tapaa. Ystäväni sanoo, että säilyy muistot reippaista ja nuorista ystävyksistä.

Täällä Suomessa ihanien ystävien lisäksi monella meillä on lemmikkejä, jotka ovat tosi luotettavia kumppaneita. Nykyinen koirani on perheemme kolmas koira ja viimeinen. Kaksi edellistä menehtyivät kuusitoista vuotiaina. Mimi on nyt 13-vuotias ja ikuinen ADHD. Joten uskon senkin olevan luonani jonkin aikaa.

Kaikki koiramme ovat olleet iloisia ja ystävällisiä bichoneita. Joskus on tuntunut, että ne ovat ymmärtäneet minua paremmin kuin minä itse. Nyt Mimi-koira pitää huolen, että ulkoilen ja huolehdin myös makupaloista. Ja hänelläkin on omat ystävänsä. Naapurin Tuulikki saa Mimin riehaantumaan vieläkin kunnolla ja ystävääni Siniä odotetaan eteisessä istuen, kun olen kertonut, että hän on tulossa meille.

Kaikista ystävistäni voisin kertoa mukavia tarinoita, mutta tässä nämä kaksi esimerkkiä. Jokaisella meistä on omia tarinoita, jotka lämmittävät varsinkin nyt, kun tapaamiset ovat harvassa. Ne pitävät meitä iloisina ja reippaina. Muistellaan menneitä ja eletään tässä päivässä.

Matka Japaniin pikkuisen Annun kanssa junalla, lentäen ja laivalla

Irma Marttila

Oli vuosi 1975, opiskelin Ebeneserissä ja kesälomalla päätin matkustaa Japaniin pikkuisen 2- vuotiaan tyttöni kanssa. Kursikaveri tuli asemalle kertomaan, että pääsin hyvin läpi erityispedagogiikan tentistä. Helsingissä astuttiin junaan ja matkustettiin Viipurin kautta Moskovaan.

Intouristin opas oli vastassa asemalla, yövyttiin hotellissa. Meillä oli liput vain Moskovaan ja ne saatiin pikkuisesta toimituksesta, syrjäiseltä kadulta. Jännää oli, ei ollut tuttu kaupunki, kielikään ei ollut hallussa. Illalla päästiin onnellisesti lentokoneeseen, Siperian yllä, puolen yön paikkeilla, syötiin illallinen. Aamulla oli aikainen herätys, oltiin Habarovskissa ja siellä oli jo keskipäivä. Illalla jatkettiin junalla Nahodkaan ja ihmeteltiin pikkuisen kanssa isoja vuorijonoja. Ruokailun jälkeen mentiin odottamaan Intouristin halliin junan lähtöä. Meillä oli 1 luokan hytti, seuraksi saapui nuoripari, herra ja rouva Möller.

Nahodkassa oli bussi vastassa, ajeltiin satamaan. Laivassa huomasin, että viisumi oli hukattu. Kerroin, että emme halua jäädä Japaniin, viisumi on löydettävä. Niinpä mentiin miliisin kanssa takaisin toimistolle, huomasin että ikkunat olivat auki ja arvelin, että tuuli on lennättänyt viisumin lattialle. Miliisin kanssa kontattiin lattialla ja löysin yhdestä nurkasta viisumin. Pikkuisessa laivassa helpottuneena asetuiimme omaan hyttiimme. Aamulla oli aurinkoista, kiva oli katsella maisemia ja tutustua matkustajiin. Iltapäivällä tuli sumua ja tihkusadetta, olimme kuuntelemassa bulgariilaisten tyttöjen konserttia. Aamulla herättiin jo klo 7,

laivaa keikutti aivan mahdottomasti, meinasi tulla meritauti. Annu sanoi ”minua liikuttaa.” Olo helpotti, kun näköpiirissä oli Tokion edustalla oleva niemeke ja pian saavuttiinkin Yokohamaan, oli turvallinen maajalkojen alla ja edessä tulliselvitykset.

Siskoni oli miehensä kanssa vastassa Yokohamassa, sieltä ajeltiin junalla Tokioon ja jatkettiin pika-pikajunalla Kiotoon, perillä oltiin ja viisi päivää oli hurahtanut matkaan. Kiotossa vietimme ihanan kuukauden siskon perheen luona. Serkukset tapasivat toisensa, nautimme lomasta, paitsi ikävä kaiheresi välillä, varsinkin Annua. Siirryttiin syömään puikoilla, haarukoita ei nähty, nähtiin ja koettiin paljon.

Kun oli lähtöpäivä, kello ei soinutkaan aamulla. Kaikki olin onneksi pakannut edellisenä iltana. Ajoimme taksilla Kioton asemalle, juna Tokioon lähti klo 6.15 ja paluumatka alkoi. Meillä ei ollut paikkoja, edessä kolmen tunnin matka laukkujen ja pikkuisen kanssa. Yksi herrasmies tuli kysymään, minne matkaamme, kuultuaan otti

matkalaukut ja vei meidät toiseen vaunuun, luovutti oman paikkansa. Tokiosta matka jatkui kahdella junalla Yokohamaan, saavuimme sinne klo 10.30, piti olla satamassa jo klo 9.

Olimme vihonviimeiset laivaan menijät. Hauskaa oli matkustajilla, kun ryntäsin laivaan kolmen ison kassin kanssa, yhden päällä roikkui iso nukke, toisen päällä apina ja Annu piti kiinni apinan kädestä.

Yksi miehistön jäsenistä tuli apuun, nappasi Annun syliinsä ja kantoi laivalle. Saattajat ja saatettavat ”nauhoittivat” laivan ja terminaalin välin. Mekin ehdimme ottaa nauhat käteen ja vilkutimme niin kauan, kun näimme rannalle. Nauhat olivat jo katkenneet, ikävä oli siskoa ja siskon perhettä, ikävä perhettä Helsingissä.

Laivassa olimme ainoat suomalaiset, Annu ainoa vaaleahiuksinen lapsi ja sai välillä liikaakin huomiota. Nukuimme pitkät päiväunet, keräsimme voimia paluumatkalle. Aamulla herättiin ajoissa, syötiin aamiainen ja mentiin kannelle haistelemaan ilmaa. Lapsille oli filmiesitys, kävimme uimassa, sää oli lämmin, tyyni, merikin oli rauhallinen. Nahodkaan saavuttiin illalla, minulla oli nukkuva lapsi sylissä ja ne samat laukut. Onneksi tullitarkistukset tehtiin omissa hytteissä. Pääsimme vielä illalla kiertoajelulle Nahodkaan, merinäköala jokaisesta kolkasta.

Junassa hyttiimme majoittui ensin vanha mies, oli väärässä hytissä ja sitten tulikin kaksi japanilaista tyttöä. Tämmöisellä matkalla oppii tuntemaan liki kaikki matkustajat, se oli kivaa. Sää oli todella kuuma, hiki tuli syödessä, juna keinui, oli kuutamo ja venäläinen musiikki soi. Yö meni hyvin, juna oli Habarovskissa klo 11, bussi vastassa ja suoraan lentoasemalle. Lentokone lähti kolme tuntia myöhässä, oli huoli, ehditäänkö ajoissa Moskovaan ja junaan.

Lennon aikana kelloa siirrettiin tuntikaupalla taaksepäin. Annu sai oman paikan ja herkkuja, pääsi ohjaamoonkin ja palasi lentoemännän sylissä lentoemännän hattu päässä ja iso karkkipussi kädessä. Koneessa oli liki 30 astetta lämmintä, olimme aika nuutuneita. Turvavöitä pidettiin kiinni, oli runsaasti ilmakeuhkia. Kone oli Moskovassa klo 19 aikoihin, Annu nukkui koneen laskeutuessa. Yksi miehistöstä kantoi kassit ja minä nukkuvan Annun. Meidät kuljetettiin yksityisautoilla hotelliin, siellä merkattiin paikat junalippuihin ja sitten rautatieasemalle. Juna lähti klo 22.20, nähtiin Moskovassa paljon hienoja kirkkoja, punainen tori ja paljon muutakin. Ihanaa oli päästä omaan hyttiin, oli kuin pieni huone. Vainikkalassa kävimme kahvilla ja jäätelöllä. Tuntui oudolta kuulla suomen kieltä, Annu hoputti ”syö, syö, himmu kiire, juna lähtee!” Kysyin Annulta, tietääkö, minne ollaan menossa, vastaus oli ”Moskopiin.” Kerroin ensimmäisen kerran, että kotiin ollaan menossa ja siitä nousi riemuhuuto.

Olimme valmiita palaamaan kotiin, otimme Annun kimmonon oikeenemaan ja isi sai Helsingissä kimnoon pukeutuneen tyttärensä syliinsä. Upea matka oli ja paljon tapahtui matkalla, onneksi tarina on päiväkirjassa.

Turvallista kyytiä ja ystävällistä apua asiointiin

Tilaa numerosta 0100 0700
tai Taksi Helsinki -sovelluksella

Voit tilata kasvomaskia
käyttävän kuljettajan tai
pisarasuojallisen taksin!

Taksi Helsinki – tuttu, turvallinen ja luotettava taksi jo vuodesta 1989

Valitse Taksi Helsinki ja saat turvallista sekä luotettavaa palvelua vuoden jokaisena päivänä. Tilaamalla Taksi Helsingin taksin sinua saapuu palvelemaan ammattitaitoinen ja koulutettu kuljettaja, jonka taitoa ylläpidetään ja kehitetään jatkuvalla laadunvalvonnalla.

Haluamme varmistaa asiakkaille mahdollisimman turvallisen sekä miellyttävän taksimatkan.

TAKSIHELSENKI SENIORI

Taksi Helsinki Seniori asiointipalvelu kuljettaa sinut edullisesti ja auttaa kiireettä. Apteekkiin, lääkäriin, kauppaan – hoida vaikka useampi asia samalla reissulla. Kuljettaja avustaa sinua koko matkan ajan sekä huolehtii, että pääset liikkumaan turvallisesti. Palvelu on saatavilla kellon ympäri vuoden jokaisena päivänä.

Palvelun hinta on 51,70€ tunnilta (1-4 hlöä). Senioripalvelu on kotitalousvähennyskelpoinen. Palvelun voi tilata numerosta 0100 0700 tai Taksi Helsinki -sovelluksella.

Taksi Helsinki on Suomen suurin kotimainen taksiyhtiö.
1 300 taksiamme vievät sinut perille nopeasti ja turvallisesti.

www.taksihelsinki.fi

Siellä Missä Sinäkin
TAKSIHELSENKI
0100 0700

Jumpan jälkeen Senioritalossa

Sirpa Ritvanen

Se kirje tuli taas mieleeni, ei sitä taida olla. Sanni on tarkasti kuunnellut ja painanut asian mieleensä. Kyselee usein tiedänpö minä, en enempää mitä Kerttu itse on kertonut. Ei se paljon asioistaan juttele, mutta on hereillä vaikka joskus näyttää nukkuvan.

Hyväntahtoinen ihminen jolla on luja usko ja luottamus johdatukseen. Sitä vahvaa luottamusta voin vaan ihailla kadehtia, kun itselläni ei ole suhteita eikä yhteyksiä tuonne yläkertaan.

Summeri soi, joku pyrkii sisälle. En minä ketään odota, kysytään.

- Helmi, kuka s...
- Kerttu täällä, avaa.
- Taasko se on kaapissa. Miksi et pidä kaulassa.
- Avaa, täällä on kylmä.
- Avaan avaan, tule hakemaan.

Hyvä käytäntö tämä vara-avaimien kakkosasunto. Huoltomiehen avusta joutuu maksamaan 50 euroa, se on iso raha ja nyt sitä kahvia tulemaan.

- Käyhän sisään sieltä, minne asti kävelit. Jätä sauvat siihen.
- Ostarille ja sieltä kirkkopuiston takaa. Täällä tuoksuu kahvi.
- Laitoin ihan sinua varten ja maistuu se jo itsellekin. Käyhän pöytään, pullaa ei ole, mutta ota keksiä.
- No eihän minua varten olisi..

Kerttu aloitti ja lisäsi sokeria kahviinsa.

Helmi pyöritteli päässään aloituskuviota, miten pääsisi asiaan olematta liian utelias, turhaan.

Kerttu katkaisi ajatuksen ja aloitti aavistuksen verran närkästyneenä kertoa miten hankalaa sukututkimuksen laatiminen on.

- Siitä olin juuri kysymässä. Miten se etenee?
- Hankalaa, paljon hankalampaa mitä odotin. Ei etene ei sitten millään. Tympii, kun puuttuu tietoja. Koko suku hajallaan ympäri maailmaa eikä nämä omatkaan täällä pidä... oh, hoijaa en viitsi.
- Varmasti se on vaikeaa, sen uskon. Itse en ole edes yrittänyt, mutta meidän sakki onkin pysynyt täällä kotikonnuilla synteineen.
- Mitä sanoit, en kuullut.
- Ei mitään sanoin, että täytyy sen olla työllästä varsinkin, kun on iso suku.
- On se, nyt täytyy lähteä. Kiitos kahvista, miten se aina maistuukin täällä niin hyvältä. Ostat varmaan sitä kallista Juhla Mokkaa. No nähdään sitten huomana pärjäile.
- Mikäs tässä pärjätessä, Kerttu hei, ota nyt tämä avain ja sauvat myös.
- Ai, meinasi unohtua. Jalat on vieläkin toijona tuolijumpasta, mutta piti vaan lenkille lähteä. Muista tulla huomana laulamaan.
- Kyllähän minä sinne tuun, kahdelta.

Viihtyisää ja turvallista palveluasumista

Vapaita asuntoja
Kontulan ja Myllypuron
Helykodeissa sekä
Kettutien palvelutalossa
Herttoniemessä.

Tiedustelut ja hakemukset:

asiakasneuvoja Sanna Berg
p. 050 3211 809
sanna.berg@helykodat.fi

Tutustu kotisivuihimme:
www.helykodat.fi, www.kettutie.fi

Itsenäistä elämää palveluasunnoissa

Pankissa kuultua

Vanha rouva tuli pankkiin, ojensi pankkikorttinsa virkailijalle ja sanoi: ”Haluaisin nostaa 10 euroa.”

Virkailija ilmoitti hänelle, että alle 100 euron nostoissa on käytettävä pankkiautomaattia.

Vanha rouva halusi tietää miksi... Virkailija palautti pankkikortin ja sanoi ärtyneesti, että nämä ovat säännöt, lähde jos ei ole mitään muuta asiaa. Takanasi on jo asiakkaita.

Vanha rouva vaikenä muutaman sekunnin ajan ja ojensi pankkikortin takaisin virkailijalle ja sanoi: ”Auta minua nostamaan kaikki rahat, mitä minulla on.” Virkailija oli hämmästynyt, kun tarkisti tilin saldon. Hän nyökkäsi päätään, nojasi alas ja sanoi kunnioittavasti: ”Sinulla on tilillä 300 000 euroa, mutta pankissa ei ole tällä hetkellä niin paljon käteistä. Voisitko varata ajan ja tulla takaisin huomenna?”

Vanha rouva sitten kysyi, paljonko hän voisi nostaa heti. Virkailija kertoi hänelle, minkä tahansa summan jopa 3000 euroa. ”No, anna nyt 3000 euroa.” Virkailija antoi 3000 euroa ystävällisesti hymyillen hänelle. Vanha rouva laittoi käsilaukkuunsa 10 euroa ja pyysi virkailijaa tallettamaan 2990 euroa takaisin tililleen.

Tämän tarinan opetus on ... Älä ole hankala vanhusten kanssa, he ovat opetelleet taitoja ikuisesti ...

Kiinan matka Peking

Siskoni Alli täytti vuosia (70)

Aino

Matkamme alkoi 19.4.98 klo 19. Nousimme silloin koneeseen Seutulän lentokentältä. Etäisyys silloin päämäärään oli 6315 km. Lentoaika 7 tuntia. Lennon aikana korkeudet vaihtelivat 3000 – 10100 m ja lämpötilat ulkona 7-63 asteen välillä. Paikkoja joiden yli lensimme: Ural, Muthais, Gobin aavikko, Siperia, Ulanbator, Krensanoysrks.

Pekingissä olimme aikaisemmista tiedoista poiketen klo 7.45 paikallista aikaa. Lämpötila oli +17 astetta. Klo 8.20 odotimme transhallissa passintarkastusta ja klo 8.40 lähtö Taivaallisen Rauhan aukiolle. Lounastimme klo 12.30. Hotelliin saavuimme klo 13.30. Huoneemme olivat yhdennessätoista kerroksessa. Huoneista oli hyvä ja kaunis näköala. Huone oli siisti ja mahtavan tyynyn päällä karamelli. Kävimme ensimmäisillä ostoksilla lähikaupassa, joka oli Lufthansa suomalaisten Luhtanen. Ostimme vettä ja keitimme huoneessani kahvit. Päivällinen syötiin hotellissamme Sheraton. Kulttuuri

shokki oli liikenne, miljoonat ihmiset polkupyörineen miljoonien autojen joukossa ja jalankulkijat siellä seassa. Tässä ensimmäisen päivän kokemukset lyhyesti.

Toinen päivä. Herätys suoritettiin aina hotellin puolesta klo 7.30, mutta kelloni soi aina klo 7. Aamupala hotellissa oli runsas ja monipuolinen. Klo 9 lähtö Kiellettyyn kaupunkiin. Sisälle menimme Päivänportista Keisarin palatsiin. Palatsin katon harjalla oli kaksitoista erilaista eläintä, jotka karkoittavat pirut. Siltoja oli viisi, jotka tarkoittivat: rikkaus, terveys, kohtuullinen elämä, ihmisuhteet ja hyvä kuolema.

Sitten oli korkeimman harmonian palatsi, johon menimme kolmen portin läpi. Nämä olivat: ihmiskunta, maa ja taivas. Porttien värit: maa vihreä, ihmiskunta keltainen ja taivas sininen. Palatsi on Kiinan tärkein. Ulos menimme Pyhyden portista pohjoispuolelta.

Ruokailu oli klo 12 Ravintola Dongvfanissa. Sieltä menimme silkkikauppaan (Yuan Long). Muutaman tunnin levon jälkeen lähdimme klo 17.30 päivälliselle ja sieltä Oopperaan. Elämys sekin, yhtä ulinaa ja kimeää vinkumista. Hotelliin joskus klo 20-21.30 välillä. Vielä hetkin vietimme yhdessä Allin ja Saimin kanssa huoneessa, päivän katsaus.

Kolmas päivä. Heräsin taas ennen virallista herätystä, eli klo 7. Myös sisarukset olivat heränneet aikaisemmin. Runsaan aamupalan jälkeen oli vuoro lähteä jälleen retkelle. Suuntana keramiikkatehdas, jossa saimme katsella ja nähdä todella taidokkaita käsittä. Kalliita, varat ei myöntäneet ostaa. Matkamme jatkui Laman temppeliin. Kiinan pääuskonto on buddhalaisuus, toinen on taolaisuus. Temppelin sisällä oli kolme patsasta: keskellä tulevaisuus, vasemmalla menneisyys ja oikealla nykyisyys. Budhan patsas maailman korkein yhdestä puusta, mantelipuusta, veistetty. Se on kuusi metriä maanalla ja kahdeksan metriä huoneen sisällä. Lounas Ritan puistossa, sieltä antiikkikadulle. Löysin ainoastaan teetä, kaikki oli kallista, jopa paras tee maksoi 430-450 juania kg eli 210-225 mk. Tauko hotellissa, joimme kahvit.

Kävimme sisarusten kesken välillä myös silkkikujalla. Ostin Ilkalle 2 kpl punatähtilippiksiä, itselleni leningin (hinta ei mielessä). Alli ja Saimi ostivat myös jotain. Klo 18 menimme päivälliselle Maremda ravintolaan. Klo 19.30 sain akupunktiota polveeni ja oikeaan kantapäähän, yhteensä 12 neulaa, kesto 35 minuuttia. Hinta oli 15 dollaria. Illan vietimme sisarusten kesken rattoisasti. Nukkumaan noin klo 23.30.

Neljäs päivä. Sateinen ja tuulinen päivä, kylmää ainoastaan 10 astetta. Lähtö helmi-tehtaalle. Tutustuimme helmisimpukkaan, kuinka se avataan, saimme lahjaksi yhden helmen. Helmityöt olivat kauniita ja kalliita.

Ostin kaksi rannerengasta. Seuraava kohde oli Ming-keisarin hautalaakso, jossa kävelimme yhden kilometrin Pyhää tietä, mittaa tiellä on kuusi kilometriä. Pyhän tien reunassa on hevosia ja yksi niistä on Paavo Väyrynen. Käydessään Kiinassa hän oli lyönyt vetoa, että uskaltaa ratsastaa hevosella. Hevoset tien reunassa ovat pyhiä. Leijonat rakennusten edustalla tarkoittavat voimaa ja valtaa. Uros pitää lakikirjaa oikean jalan alla, on voimaa. Naaras vasemman jalan alla, on valtaa. Voima miehillä, mutta nainen johtaa eli hänellä on valta.

Pyhän tien päässä on Leng Jin haudat. Haudat ovat 40 metriä maan alla. Linnassa on kaksikymmentäkuusi mantelipuusta tehtyä pylvästä. Klo 12.45 lähdimme Ystävyiden tavarataloon lounaalle. Sitten reippaasti Kiinan muurille, joka on 700-1000 metriä merenpinnasta. Saimi oli rohkein kiipijä.

Näköala oli mahtava, kysyi voimia ja jalkoja kiivetä. Tuuli oli kohtalainen, portaat kuluneet ja liukkaat. Muurille kulkee myös juna, jossa on veturi molemmissa päissä muurille työntämiseen ja jarruttamiseen alamäissä. Yksi veturi ei jaksa vetää junaa ylös, siksi toinen työntää ja alastulo päinvastoin. Jarrutus ei onnistu yhdeltä. Päivällinen paluumatkalla ravintola Friensdenissä. Akupunktio klo 19.30, neljätoista neulaa.

Saimin kanssa kukitimme huomisen päiväsankarin, sisaremmen Allin. Hänelle tulee täyteen 70 vuotta. Saimme pienet yömyssyt.

Viides päivä. Allin merkkipäivä. Päivä lähti käyntiin Allin onnittelulla ja halauksilla. Aamupalalle menimme klo 9. Jälleen liiketallalle, tutustuimme korttelikomiteaan, joka huolehtii puhtaanapidosta, lastenhoidosta ja yleisestä järjestyksestä. Koulukomitea huolehtii koululaisista. Seuraavaksi tulee alueparlamentti, yleisillä vaaleilla valittuja jäseniä niissä on 9-12 henkeä. Yleisnimi näillä on senaattori.

Kuljimme Hutonkian kapeat kadut, jotka olivat tosi kapeat. Kävimme leskirouvan kodissa. Ikää hänellä oli 79-vuotta. Lastentarha oli elämys sekin. Lapsia oli kolmessa ryhmässä, koti-ikävää itkevät, 4-5 vuotiaita ja syksyllä kouluun menossa. Lapset ovat lapsia kaikkialla, reippaita, nauravia. Leikin pyörteisiin pääsi meikäläisetkin; Jaakko-kulta ja Hämähämähäkki oli tuttuja sieläkin.

Lounas klo 12.20 ravintola Old Sihehan. Sen jälkeen ostosaikaa tunti 15 minuuttia, jonka jälkeen pari tuntia lepoa hotellissa. Klo 17.30 päivälliselle ravintola Barhbhbgiiin. Oppaamme Hannu kertoi, eräällä henkilöllä on suuri merkkipäivä, sitten Allin luvalla kertoi nimen. Matkatoimiston puolesta Allin kunniaksi tarjottiin kaikille hyvää viiniä. Seisomaan nousten kohotimme maljan ja porukka lauloi onnittelulaulun. Alli sai lahjaksi kuvakirjan, joka esitteli Kiinaa ja matkakohteita, joissa kiertelimme. Päivälliseltä menimme suoraan teatteriin, jossa oli akrobaattiesitys. Se oli piste iin päälle, sillä esitys oli aivan mahtava. Yksi elämispäivä oli illassa. Nukkumaan klo 22.30.

Kuudes päivä. Kaunis sää. Lämpöä 20 astetta. Tänään matkasimme eläintarhaan katsomaan pandakarhuja ja lintujärvelle. Siellä oli 30-40 lajia. Haikara teki siellä pesää. Sieltä lähdimme Keisarin palatsiin, jossa lounastimme. Tulimme sieltä pienen järven yli veneellä, joka on kansan suuressa suosiossa. Jossain vaiheessa saimme rikkakyydin, kaksi henkilöä rattaissa. Lepotauko hotellilla

Levon jälkeen Keisarinnan kesäpalatsiin. Keisarinna rakennutti palatsin ulkomailta saamallaan varoilla. Sen piti tulla armeijan käyttöön, mutta keisarinna rakennutti rantaan marmorilaivan ja ilmoitti armeijalle, että onhan laiva. Palatsin katolla ei ole piruntorjujia, kansa sanoikin keisarinnan olevan itse piru. Kävimme myös torilla.

Kyllä oli meininkiä kolmessa kerroksessa. Huh, huh. Päivällinen klo 17.45. Illan vietimme taas sisarukset keskenämme.

Kävimme saunassa, joka oli todella hyvä. Vasta puuttui. Illan vietimme nyt minun huoneessa, muistelimme viikon tapahtumia, ajan rientoa, näkemäämme, kokemuksiamme. Päivämme ei ole kulunut nukkumisessa.

Seitsemäs päivä. Jälleen kaunis ja lämmin päivä, 15-20 astetta. Klo 9 lähtö Taivaan-temppeliin. Keisarin tehtävät: ihmisten ja taivaan välittäjä, Jumalan poika. Joka päivä klo 8 aamulla uhraus taivaalle. Talvipäivän seisaus, kevätpäivän seisaus, uhraus maalle. Villit joutsenet 36 metrin korkeudessa. Keisari piti maanjumalan rukouksen.

Klo 12.20 lounas Tai-ravintolassa. Saimme punaisen nauhan oikeaan ranteeseen, tuo onnea. Hyvän toivotus. Siellä nylkivät eräälle perheelle pöydän vieressä käärmeen. Onneksi emme nähneet. Aikaa ostoksille ennen hotelliin menoa ja hetken lepoa.

Päivällinen ravintola Pekingin ankka. Lähtö klo 17.45. Ruokalajia yleensä oli niin monta kuin pöydässä oli syöjiä. Kaikki erikoisia verrattuna meidän ruokatottumuksiin. Hyvin paljon maustettua ja vahvaa maustetta. Kattaukset olivat kauniita.

Yleiskatsaus: Mao opetti kansaa, mitä enemmän luet, sitä tyhmempi olet. Tämä vaikuttaa etenkin maaseudulla, jossa puolet koululaisista jättää koulunsa kesken ja siitä seuraa, että he joutuvat huonompiin ja heikommin palkattuihin töihin. Kiinan historia on maailman pisin. Jos Kiina alkaisi hajota ja repeillä, syy on maanviljelijöissä. He alkaisivat vaatia parempia oloja itselleen. Kiina elää omavaraista maataloutta. Maalaiset ovat omavaraisia. Jokaiseen talouteen kuuluu sika ja kanoja. Kiinan maa-alasta on viljeltyä seitsemän prosenttia. Koiria kiinassa ei voida pitää. Koiraverro on 6000 jeniä

vuodessa. Palkat 500-600 jeniä kuukaudesta. Sosiaaliturvaa ei käytännössä ole. Kuusi kuukautta saa työttömyyskorvausta, sen jälkeen suku huolehtii. Myös pukeutumiskulttuuria ei ole. Teatteriinkin voidaan mennä vaikka ilman paitaa. Veroja ei makseta tuloista ollenkaan. Ainoastaan liikevaihtovero on voimassa. Verotusta ei voida organisaation puutteesta järjestää. Ei tiedetä täysin työntekijöiden määrää. Väestölaskenta on puutteellinen. Asunnot ovat pieniä, noin neljä neliötä henkeä kohti. Sairaalamaksut ovat korkeita.

Esimerkiksi sairastunut suomalainen maksoi neljän päivän olostaan 26000 markkaa. Lääkärit saa ottaa itselleen, minkä haluavat. Kukaan ei kontrolloi heidän palkkojaan.

Samoin vuokrat ovat korkeita. Suomalainen työntekijä maksaa vuokraa 16000 markkaa kuussa. Lakisääteiset asetukset puuttuvat. Siellä missä taloissa on automaattinen tuuletus, laitetaan se päälle 24.4. huolimatta lämpötilasta ulkona. Samoin lämmitys päälle vasta marraskuussa. 23 % maapallon väestöstä asuu Kiinassa. Talouskasvu tänä päivänä ensimmäisen neljänneksen aikana on 7 % ja inflaatio nollassa. Työläiset saivat kaksi vuotta sitten viisi päiväisen työviikon. Korkein rakennus on 60 kerrosta, polkupyörästä maksetaan 20 jeniä veroa vuodessa.

Miesten yksinoikeus on lintumarkkinat. Kokoontuvat torille häkkilintujen kanssa seurustelemaan. Joka päivä satoja miehiä lintuineen. Kiinalaiset viettävät muutenkin paljon aikaa ulkona perheittäin, koska asunnot ovat pieniä, ulkona on helpompaa. Isovanhemmat ovat tärkeitä. Vuosisadan vaihteessa englantilaiset kävivät kauppaa Kiinan kanssa, jolloin maksuvälineenä käytettiin kultaa. Myöhemmässä vaiheessa ooppiumia. Seurauksena kansa rupesi rappeutumaan, jolloin välit kiristyivät ja kaupankäynti loppui. Parlamentissa istuu 3000 tuhatta edustajaa. Kaikki miehiä, joista nuorin on 80-vuotias.

Päätökset kuitenkin tehdään hallituksessa, jotka sitten yksimielisesti hyväksytään parlamentissa. Vastaväitteet eivät ole hyväksyttäviä. Sähkö ja vesi ovat kalleinta, lämmitys halpaa, prikettejä käytetään lämmitykseen.

Alkoholia nauttineita ei näkynyt kaduilla. KTV, kirjaimet klubinovilla tarkoittavat Karaukeu Klubia. Sinne ei päästetä ulkomaalaisia ja on kallis. Suurin kohteliaisuus, mitä voit sanoa naapurille on: kylläpäste olette lihonneet. Jos matkallasi tulee vastaan hautajaissaatto on päiväsi hyvä. Hääseurue tietää onnettomuutta.

Sananlasku, hän joka kertoo ei tiedä, joka tietää ei kerro. Joka asuu Kiinassa kaksi kuukautta kirjoittaa paksun kirjan, joka asuu kaksi vuotta kirjoittaa ohuen vihkosen, mutta joka asuu kaksikymmentä vuotta ei tiedä mitä kirjoittaa.

Lopuksi: Matkamme oli hyvin onnistunut. Ryhmä oli hyvä ja sää suosiollinen. Oppaamme Hannu Överst huomaavainen ja avulias, hallitsi työnsä. Ennen kaikkea meillä sisaruksilla oli HAUSKAA.

27.4.98 nousimme koneeseen klo 10.30 paikallista aikaa. Lämpötila 20 astetta. Reittimme Krnsnoyonsk, Siperian yli Novaya Zemlya, korkeus 9600 metriä, Uralin yli klo 11.45 lentokorkeus oli 10700 metriä, etäisyys Helsinkiin 2037 km. Lämpötila 54 astetta. Ukhto, Barentsinmeri. Seutulan kentällä klo 14.35 Suomen aikaa. Kaikki hyvin. Sepustuksen kirjoitti aatoksistaan ja kuulemastaan Aino.

Fennialla on Suomen tyytyväisimmät asiakkaat!

EPSI Ratingin tekemän vuosittaisen Vakuutus 2020 -tutkimuksen mukaan Fennian asiakkaat ovat Suomen tyytyväisimpiä.

Kiitos, että valitsitte meidät jälleen voittajaksi vakuutusalan asiakastyytyväisyydessä.

Haluamme pitää teistä edelleen hyvää huolta.

fennia
Tulevaisuutesi. Fennia.

Suomen Kuntoutusyritykset ry

Nuijamiestentie 5 B, 00400
info@kuntoutusyritykset.fi,
www.kuntoutusyritykset.fi

Kuntoutusyritykset vaikuttaa valtakunnallisesti ja alueellisesti, että kuntoutuspalveluja tuottavien yrittäjien ja yritysten toimintaedellytykset ovat kunnossa. Yhdessä muiden kanssa lisäämme kuntoutuksen tunnettuutta ja hyötyjä ihmisille. Edistämme kuntoutusyritysten ammatillista sekä yrittäjyysosaamista, ja tarjoamme verkoston eri terapia-alojen ammattilaisille.

Vaikuttamisella edistämme kuntoutusalan arvontoa ja asiakkaan pääsyä palveluihin ja oikeutta valita terapeutkinsa.

Kuntoutusyrityksillä on lähes 700 kuntoutuspalveluja tuottavaa jäsenyritystä. Näillä yrityksillä on 900 toimipistettä eri puolilla Suomea. Valtaosa yrityksistä on pieniä yrityksiä. Ne tarjoavat lähipalveluja kotikuntansa asiakkaille ja työllistävät kuntoutusalan ammattilaisia. Toimialan yritykset ovat jo vuosikymmenien ajan tuottaneet lähipalveluna mm. vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja.

KUNTOUTUSYRITTAJAT.FI

ITÄKESKUKSEN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS IFH

- Monipuoliset fysikaaliset hoidot
- Hieronta
- Parafiini- ja turvehoidot
- Akupunktio (tri Hua Wei)
- Osteopatia
- Kauneushuone Noomi
- Lahjakortteja
- Myllypuron Eläkkeensaajat ry:n jäsenille hieronta 10% alennuksella

IFH sijaitsee Itäkeskuksen metro- ja bussiaseman välittömässä läheisyydessä. Rakennuksen pohjakerroksen parkkihallista löytyy ilmaisia parkkipaikkoja.

Tallinnanaukio 4 A, 5.kerros
puh: 09 32 32 691
www.ifh.fi

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf

Edvard Munchin taideteokselle

Sirpa Ritvanen

Huuto

Se on mykkä, tyhjä katse.
Se nousee maan uumenista,
syvyyksistä valtameren.

Se etsii kuulijaa.
Se huutaa laelta vuoren, kiirii kaikuna kohisten
jokien uomiin, hakien vastaanottajaa.
Sillä on asiaa.

Ei kuiskaus riitä, monta on ollut niitä,
sadetta rankkaa, tulvaa, sortumaa.
Ei taivaan merkit kiitä, ne tuskaansa valittaa,
miten köyhtyy rikas, kaunis maa.
Vielä on jaettavaa.

Se törmää tukkoisiin korviin, se vaatii ääntä suurempaa
yli huudon peittävän pauhun,
pelon ja kaiken valtaavan kauhun.
Se tahtoo varoittaa.

Ei luonto tavoita unelmaa,
se ontuu, odottaa armahtajaa.
Se kysyy omistajaa.

Aamupäivä senioritalossa

Sirpa Ritvanen

Täällä uusi päivä valkenee ilman voimistuvaa liikenteen jylyä. Sitä piti lähteä karkuun, kun ei sen kanssa enää pärjännyt. Asia yllätti täysin tajutessa, että on aika tehdä iso muutos.

Helmi nousi ja otti Hesarinsa mukaan tupakeittiöön, kun talossa alkoi kuulua varovaista aamu-unista liikehdintää, sitten yhtäkkiä, alakerrassa Sanni avaa radion.

- Se ei taaskaan ole laittanut kuuloketta. Ei se ikinä muista. Eilenkin katseli Lemmenviemää niin, että piti itse vaihtaa äänettömälle, kaikkea sekin viitsii katsoa. Otan puheeksi aamukahvilla, jos muistan. Tästä se tämäkin päivä käynnistyy.

Ulko-oven sisäpuolella on lappu, muistuttaa lähtijää. Avaimet on, lasit on, sammuta valo, sulje ovi. Luettuaan toimet, joita ei ennen erikseen tarvinnut miettiä, Helmi lähti alkamaan.

- Huomenta Sanni, saitko nukuttua?
- Hyvin kiitos, minulla on näitä unenlahjoja vielä toistaiseksi.
- No, se on mukava kuulla. Oletko Kerttua nähnyt?
- Kävi se tässä. Otti vaan kahvia ja lähti jotain kirjettä etsimään.
- Ai, siltä pojalta?
- Miltä pojalta? Ei sillä poikaa ole, serkustaan se aina puhuu.

- Ei, kun se joka lähti merille, sinä et muista. Kuule, saanko lainata eilistä lehteä, katsoisin yhtä juttua.

- Saat, mitä siitä? Onpas kuumaa tämä kahvi.

- Kuulin, että olisi yhden tutun kuolinilmoitus. Ei olla tavattu vuosiin, meni väliä poikki, kun en lainannut sille turkkia teatterireissua varten.

- Et lainannut?

- No en, kun se ei ollut oma. Satuttiin vaan näkemään kaupungilla ja valehtelin sille, kun sitä keuhuttiin niin kovasti mun päällä. Katso Kerttu tulee, ei kysytä siltä siitä kirjeestä. Se itkee.

Kerttu hakeutui ystäviensä luo samaan pöytään ja alkoi nyhkyttää kertoa tuttavastaan vuosien takaa.

- Että minun pitikin olla sille niin tyly, varsinkin, kun hän ystävällisesti auttoi minua pari kertaa, kun olin pahassa rahapulassa. Ja eilen oli lehdessä kuolinilmoitus, enkä saa enää kerrottua, ettei se turkki minun ollut.

Helmi ja Sanni rauhoittelivat Kerttua, muistellen tunnettua tapausta yhteen äänen: - niin sehän meni sitten naimisiin sen kreikkalaisen miehen kanssa.

- Hyvänen aika, tunsitteko tekin Viivin? Kerttu ihmetteli.

Tädin perheen kohtalo ja Argentiinan matka

Tuula Väyrynen

Isäni sisko Eeva oli lähtenyt paremman elämän perään Argentiinaan 1920-luvulla. Hän kutsui luokseen nuoremmat sisarensa. Helmi-sisko matkusti Buenos Airesiin 1929 ja Hanna-sisko vuoden verran myöhemmin. Isäni Reino kävi Argentiinassa kustantaen matkansa laivassa työskentelemällä. Hän palasi Suomeen asevelvollisuutta suorittamaan ja sieltä sitten suoraan Talvisotaan. Helmi palasi myös takaisin Suomeen.

Yhteydenpito sisarusten välillä oli kirjeitse hyvin vilkasta, vaikka välimatka oli pitkä. Yksi suurimmista iloista pienenä ollessani oli, kun katselimme valokuva-albumia, jossa oli kuvia tätien ja isäni Argentiinassa olon aikana.

Hanna meni naimisiin Vilho Hietalan kanssa. Heille syntyi kaksi poikaa Reino ja Guillermo eli Vilho.

Argentiinassa elettiin sotilasjuntan aikaa 70-luvulla. Vuosien 1969-1983 aikana katosi 30 000 ihmistä. 22.5.1977 katosi myös tätini Hanna ja hänen poikansa Vilho, Vilhon vaimo ja hänen vanhempansa.

”Tiedetään yleisesti, että nämä sieppaukset ovat poliisin, armeijan tai äärioikeistolaisten terroristiryhmien työtä. Tiedetään, että armeijan salaisilla vankileireillä pidettiin tuhansia ihmisiä. Useimmat kadonneet murhattiin. Tiedetään myös, että siepattuja kidutettiin.” Tämä on ote isäni kirjoittamasta tekstistä, kun hän piti ystävien kanssa Hiljaisen mielenosoituksen 22.5.1978 Senaatintorilla vuosi hänen siskonsa katoamisen jälkeen

Tuosta katoamispäivästä on nyt jo yli 40 vuotta, eikä vieläkään ole selvinnyt, mitä silloin tapahtui.

Serkkuni kävi tyttärensä kanssa Argentiinassa 2018. Hänen tyttärensä halusi viedä myös omat tyttärensä matkalle ja päättivät tehdä uuden matkan helmikuussa 2019 ja pyysivät minut mukaan. Matkaan oli lähdössä minä, serkkuni, hänen tyttärensä sekä kaksi tyttärentytärtään.

Matkaa suunniteltiin koko vuosi ja viimein matkalle lähtö tuli eteen. En ollut käynyt tavallisia lomakohteita, Rhodosta tai Kanariansaaria lukuun ottamatta, pidemmällä ulkomaan matkoilla. Lento oli pitkä. Lensimme ensin Frankfurtiin, josta parin tunnin siirtymän ja odottelun jälkeen matka jatkui kohti Buenos Airesta. Hämmästyttävän hyvin matka yölennolla sujui.

Perillä meitä oli odottamassa iloinen ja tunteellinen tapaaminen. Vilhon tyttäret Laura ja Amanda perheineen. Kyynelittä ei tämä tapaaminen sujunut.

Jakaannuimme perheiden autoihin ja lähdimme kohti Zaratea, jossa tätini oli asunut ja jossa serkkumme tytöt edelleen asuvat perheineen. Autoilevana ihmisenä Buenos Airesin liikenne näytti liian vilkkaalta. Kuusi kaistaa toiseen ja kuusi toiseen suuntaan. Apuva, en kyllä täällä uskaltaisi ajaa. Zarate on noin 80-kilometrillä päässä Buenos Airesista. Arvelin, että Zaratessa ehkä uskaltaisin ajaa, vaikka siellä ajettiin hurjaa vauhtia risteykseen ja jarrut kirskuen päästettiin oikealta tulevat ohi.

Kun lähdimme autoilla matkaan, ovet laitettiin sisäpuolelta kiinni, että kukaan ei kesken matkan pääse tulemaan autoon. Asuntojen ikkunoissa oli kaltereita ja korkeita aitoja pihojen ympärillä. Näin suomalaisena ihmettelimme tätä.

Meille kerrottiin, että köyhyys, turvattomuus ja jatkuvassa pelossa oleminen on arkipäivää. Kadulla liikkuesssa on jatkuva pelko että napataan puhelin, tai tabletti tai joutuu taskuvarkaiden uhriksi. Ja että köyhyys ja rikollisuus ovat poliittisen luokan valintoja.

Tytöt puhuvat äidinkielenään espanjaa. He eivät puhu suomea. Onneksi serkkuni ja hänen tyttärensä puhuvat hyvin englantia ja sillä kielellä sitten kommunikoidimmekin.

Olen aina ajatellut, etten minä osaa puhua englantia, mutta kun muutakaan kieltä ei ollut, niin pakko oli puhua, jos halusi jotain sanoa. Siinä hän sitä, englannin kielen kielikylpyä sitten olikin. Jos en jotain sanaa tiennyt, kysyin toisilta ja juttu jatkui. Ja hämmästyksenä minua ymmärrettiin tai ainakin olivat ymmärtävänä.

Kävimme katsomassa taloa, jossa tätini oli asunut ja paikkaa, josta lapsenlapsia hoitamassa olleet isovanhemmat oli juntan miehet käyneet hakemassa. He olivat olleet hoitamassa Lauraa ja Amandaa silloin. Lapset oli jätetty sinne. Laura oli silloin 3-vuotias. Vanhempien kadottua, heidät otti hoitaakseen tyttöjen äidin sukulaiset. Hyvin olivatkin hoitaneet.

Olimme Zarateassa neljä päivää ja tutustuimme rakkaisiin, kaukaisiin sukulaisiin, aivan ihania ihmisiä. Lapset olivat älykkäitä ja halusivat olla koko ajan läsnä kuuntelemaan aikuisten keskustelua menneistä ajoista, joista osasimme kertoa.

Keskustelimme myös argentiinalaisesta ruokakavaliosta. Siinä missä suomalainen ottaa kilon voita ja litran kermaa ja vasta sen jälkeen rupeaa suunnittelemaan mitä kokkaa, niin argentiinalainen hakee paljon lihaa, makkaroita ja nautan suolia ja grillaa ne.

Laura ja Amanda silminnähden ilahtuivat, kun kerroimme, että heitä ei oltu unohdettu silloin pienenäkään. Isäni oli Suomen Ulko-ministeriöön antanut lupauksen, että jos lapset pääsevät Suomeen, niin hän adoptoisi heidät. Halailimme tyttöjen kanssa ”sisters”.

Palasimme Buenos Airesiin ja olimme siellä vielä toiset neljä päivää. Aikanaan Buenos Airesiin Eeva-tätimme oli perustanut kauneussalongin, johon sitten muut sisarukset menivät töihin. Löysimme osoitteen perusteella paikan.

Silmämme olivat pyörähtää päästä, kun näimme, että liikkeen ikkunoissa oli teksti Blue Spa. Mitä, voiko olla totta, että sillä samalla paikalla, missä tätimme oli pitänyt salonkia 70-vuotta sitten, on nyt kauneushoitola. Päätimme mennä sisään ja totta tosiaan, kyllä vain. Kaikille viidelle naiselle valittiin palveluista manikyyri. Kerroimme, miksi olimme tulleet ja näytimme kuvakirjasta, joka oli matkassamme, että siinä samassa liikepaikassa on ollut aiemmin salonki ja että suomalaiset sisarukset olivat tulleet sinne paremman elämän toivossa töihin.

Saimme kuulla, että heitäkin oli tati ja serkut, jotka olivat tulleet Venezuelasta saman asian takia, paremman elämän toivossa. Toivotimme heille hyvää jatkoa ja lähdimme kauniit kynnet vilkkuen jatkamaan matkaa.

Kävimme myös monumentilla, Parque de la memoria, jonne on 30000 kadonneet nimet kirjoitettu. Sieltä löysimme myös sukulaisemme nimet. Lisäksi kävimme myös ESMA Memory Site Museumin.

Paikassa on aikoinaan kidutettu ihmisiä ja Museo on perustettu siksi, että tällaista ei enää koskaan tapahtuisi. Näihin kumpaanpaikkaan ei ollut tarkoituksella pääsymaksua.

Yhtenä päivänä kävelimme rantabulevardilla ja voimme melkein aistia, kuinka meidän isämme, äitimme ja tätimme olivat kävelleet rannalla nuorina. Tokihan tietysti illalla kävimme myös katsomassa argentiinalaista tango esitystä. Kyllä oli taitavaa tanssia ja hyvää ruokaa tarjolla.

Hotellihuoneen ikkunasta katsoimme alueen sulkemista, kun parlamentin avajaiset pidettiin. Poliiseja ja sotilaita oli kaikkialla. Pääkatu suljettiin, kuusikaistaiset tiet olivat typötyhjinä lukuun ottamatta armeijan autoja. Oli se aika hurja näky. Ei kyllä tehnyt mieli lähteä hotellihuoneesta minnekään.

Meille kerrottiin, että kaduilta oli viety kerjäläiset ja muu "häiritsevä aines" joko vankiloihin tai monen sadan kilometrin päähän, josta patikoiminen kestäisi tarpeeksi kauan ja hienot avajaiset voitaisiin pitää häiriöttä.

Jäi miettimään, että miksi asioiden pitää olla näin, siinäkin maassa on varallisuutta, niin että kenenkään ei tarvitsisi kärsiä ja kaikilla olisi mahdollisuus oikeudenmukaisempaan elämään.

Paljon oli nähty ja paljon oli sulateltavaa, mutta vannoin vielä palaavamme takaisin. Siinä maassa oli jotain vetovoimaista. No tietysti 30-asteen lämpötila, meidän helmikuiseen lämpötilaan verrattuna. Nyt Korona-aikana säästetään ja sitten kun on mahdollista ja toivottavasti on, lähdetään.

Kuvat: Helmi ja Hanna Buenos Aires, Meidän matkaseurue Lauran ja Amandan perheiden kanssa ruokailemassa ja Zaraten hautausmaalla, muualle haudattujen muistopaikalla.

Joulukarkkeja kävyillä

Liisa

Oli joulukuun alkua. Lunta oli paljon. Liisan isä teki metsätöitä. Kaatoi mäntytukkeja myydäkseen ne.

Siihen aikaan kerättiin männynkäpyjä ja myytiin niitä. Niinpä tämä 10-vuotias Liisa keksi, että hän voi myöskin kerätä sieltä isän työmaalta männynkäpyjä. Etenkin kun säkillisestä käpyjä sai karamellipussin.

Isä nosti käpyrikkaat männynlatvat lumenpäälle. Siitä oli helppo niitä irrotella ja poimia. Ensin piti mennä kouluun. Matkaa oli viisi kilometriä. Sitten illansuussa kerämään käpyjä. Niitä oli niin runsaasti, ettei mennyt montaakaan illansuuta, kun säkki oli täysi, joulukarkit tienattu. Muuten niitä karkkeja ei olisi saanutkaan.

Isä vei hevosella säkin paikalliseen Osuuskauppaan, joka välitti kävyt edelleen jatkotoimenpiteitä varten. Kun tulin koulusta kotiin, oli karkkipussi odottamassa.

En tiedä saiko isä siitä vielä rahaa. Liisalle riitti kuitenkin oma palkkio, rapiseva hedelmäkarkkipussi. Ne oli varmaan jollain keinotekoisella aineella makeutettu, ei haitannut.

Liisa jaksoi vielä odottaa jouluun asti, ennen kuin avasi pussin. Siitä saivat maistiaisia myös muu perhe, he tiesivät kyllä niitä odottaa.

Muistan sen vielä vieläkin elävästi yli seitsemänkymmenen vuoden jälkeen. Se ei tuntunut edes työltä, sillä siihen aikaan lapset auttoivat vointinsa mukaan vanhempiaan taloustöissä.

Sitten tuli Joulu ja päästiin hevosella joulukirkkoon. Se oli ihanaa aikaa.

Pikku-Liisa

Arkista juhlaa Senioritalossa

Sirpa Ritvanen

Kaunis näkymä avautuu ulos Helmin ikkunasta ja sitä hän jää ihailemaan.

Upeat syksyn väritymät lehdet ovat varisseet maahan jättäen puihin tilaa uudelle kaudelle. Kirkas sää ja kuivat tiet houkuttelevat ulos. Mutta, kun sinne lähtee ilman asiaa, alkaa hiljaksen tuntua, että pahan-teossa tässä ollaan ja sitä kiirehtii sisälle ettei tartuta ketään tai altistu itse.

Onneksi näitä hienoja vuodenaikoja saan taas seurata. Ensin en muistanut sitä, miten nopeasti päivä pimenee tähän vuodenaikaan muutaman valoisan tunnin jälkeen. Selvisi sekin asia, että niinhän sen kuuluukin olla. Kaupunki pitää asukkaat hereillä, kun se ei eroita päivää yöstä, siellä on valoisaa koko pitkän talven.

Jännä miten kirjavaa väkeä voi lopulta osua saman katon alle. Itse kukin omilta tahoiltaan mukanaan eletty aika ja muistot kokeuksineen. Ehkä tälle viimeiselle pysäkillä, jossa painolastia on jo matkan varrella kevennetty, voisi jäädä laululintujen viserystä kuuntelemaan. Jäädä odottamaan sitä vastausta haluan olla yksin, silti yhdessä muiden kanssa. Sitä halua, mikä voimistuu ajan myötä, on täysin mahdotonta toteuttaa.

Viime vuonna tähän aikaan, lauloimme toivelauluja 1930- 50 luvulta.

Kerhohuoneessa kaikui laulu taustakuoron saattelemana. Siihen saattoivat kaikki osallistua sanavihkot nenän alla. Hyvin moni meistä osasi vieläkin ulkoa koko ohjelman. Tutut iskelmät toivat mieliin oman aikamme julkikset ja tähdet. Muistelimme kuka lauloi, sävelsi tai kuka oli sanoittaja. Siinä lajissa Katri, meidän muiden onneksi

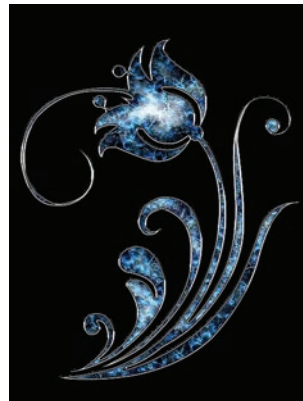
oli aivan pistämätön ja niissä kisoissa olisimme saavuttaneet hyvän palkintosijan.

Toivon, että saamme jatkaa tätä virkistävää tapaamista korona-arestinjälkeen. On jo ikävä sitä yhdessä olemisen meininkiä saman asian äärellä, kun mukaan olivat tulleet nekin muuten enimmäkseen asunnossaan viihtyvät.

Yhteistä tekemistä ei ole kovin helppoa löytää, kun yrittää sovittaa ajan, kielen ja iän rajaamat ihmiset samaan nuottiin. Eihän se onnistu eikä ole tarpeenkaan.

Jätetään rauhaan sehän on jo meidän ikäisille muutenkin luonteva olotila. Tämä vuosi jää mieleen monista odottamattomista suruviesteistä. On jätetty hyvästejä, toivottu jälleen näkemistä, mutta viime hetkellä kuitenkin on avattava se luopumisen lukko ja annettava avain lähtevän käteen.

No ”eteenpäin sano mummo lumessa,” että huomenna on päivä uus` ja käyn varaamassa Mylläristä luettavaa tulevia juhlapyyhiä varten.

Koronasta

Marja

Kuului Kiinasta kummia,
että siellä on jotain koronavirusta,
mutta eihän meillä huolta,
onhan se kaukana Suomesta.

Vaan pianhan se tuli meillekin.
Ja sitähan sitten ihmeteltiin,
että mikä tämä kauhea virus onkaan,
kun sairaalat täyttyi potilaistaan.

Niinpä alkoi elo rajoitusten kanssa,
pestä hyvin käsiä ja desinfioida.
Piti aamulla käydä kaupassakin,
ettei tarttuisi meihin vanhoihin.

Kevätaurinko kun alkoi paistamaan
niin piti lähteä ulkoilemaan.
Nyt hassulta toki tuntuukin,
yritin välttää vastaantulijoitakin.

Ei päästy maanantaina kerhoonkaan,
kun toivottiin, että pysyttäis kotona vaan.
Kesä meni ja syksy koitti
ja vähän Koronakin helpotti.

Päästiin kerhoon tuttuja tapaamaan,
mutta maskit tietysti kasvoillaan.
Niinpä näin mennään kohti Joulua,
vaikkakin korona uhkaa pahentua.

Toivon, että pukki muistaisi meitä,
vaikkapa rokotteilla,
että olisi helpompi kuljeskella.

Toivotan kaikille terveyttä
ja mukavaa Joulua.
Tietysti ilman Koronatautia.

Rauhaisaa Joulua
ja
Hyvää Vuotta 2021

Myllypuron Eläkkeensaajat ry

Toimintakalenteri 2019

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
7.1.2019	Hallitus ja viikkokokous, kevät käynnistyi. Puhuimme hallituksessa ja kerhossa eläkeläisköyhyydestä, miltä tuntuu, kun täytyy miettiä riittävätkö rahat vuokraan, ruokaan ja lääkkeisiin.	37
14.1.2019	Viikkokokous, kuunneltiin ja kirjattiin toimintakalenteriin kerholais-ten toiveita.	37
21.1.2019	Viikkokokous	39
22.1.2019	Koulutus, viestinnän kehittämispäivä, Irma Marttila	1
28.1.2019	Viikkokokous, ympäristöasiat aiheena. Saimme tietoa jätteiden kier- rätyksestä ja vähentämisestä, sekä oppaita kotiin. Hannele Parviain- en Kierrätyskeskuksesta opasti meitä.	
4.2.2019	Hallitus ja viikkokokous, teimme päätöksen osallistua Kulttuuriki- lometrit hankkeeseen. Kulttuurikilometrit-tapahtuman tavoitteena on vahvistaa eläkkeellä olevien yhteisöllisyyttä ja tuottaa uudenlaista luovaa seniorikulttuuria, jossa yhdessä liikkuen jaetaan kulttuurisia kokemuksia ihmisten elämään.	34
11.2.2019	Viikkokokous	34
18.2.2019	Viikkokokous, Stadiluotsi Belinda Barbato kertoi meille työstään. Hänen tehtävänä on auttaa asukkaita ja kaupungin toimijoita yh- distämään voimansa Helsingin kehittämiseksi.	41
25.2.2019	Viikkokokous	40
4.3.2019	Hallitus ja viikkokokous, Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalve- lun liitto Valli ry, kertoi meille Vallin toiminnasta, kuunteli meidän ajatuksiamme ja kirjoitti tarinoita talteen.	38
11.3.2019	Viikkokokous, Esa Kaskimo, yhdistyksemme jäsen, Hyvinvointilo- mien toiminnanjohtaja kertoi meille tuetuista lomista ja Hyvinvointi- lomien historiasta.	40
18.3.2019	Hallitus, sääntömääräinen kevätkokous, Sinikka Keinänen toimi puheenjohtajana ja sihteerinä Tuovi Sivonen.	41
22.3.2019	Koulutus, Helsingin piirin toimintapäivä yhdistysten toimihen- kilöille, Irma Marttila	1
25.3.2019	Viikkokokous, Tuula Haatainen avasi Soten salaisia kansioita. "Nel- jä vuotta on mennyt hukkaan ja tulevalla kaudella sote on laitettava kuntoon yhteisvoimin. Eläkeläisköyhyys on häpeä ja terveyspalvelut on saatava kuntoon".	46
27.3.2019	Piirin kevätkokous	1
1.4.2019	Hallitus ja viikkokokous, Tarja Kantola, HSL, hallituksen jäsen, ker- toi meille 27.4 alkavasta lippu & vyöhykeuudistuksesta. Kuulimme, miten uudistus syntyi ja Tarja kirjoitteli meidän toiveemme muistiin.	43
5.4.2019	Koulutus, taloudenhoitajien ja toiminnantarkastajien koulutus klo 10.00-14.00 Irma Marttila ja Pirkko Saatola	2
8.4.2019	Hallitus ja viikkokokous	33
27.4.2019	Kulttuuria, unohtumatonta elokuvamusiikkia Finlandia-talolla. Lavalla Pirkko Mannola, Heidi Pakarinen, Sami Heinonen ja Dimitri Keiski ja Ykspihlajan Työväen Soittajat. Tarja Närhi toimi juontajana. Tämä konsertti sopi hyvin tähän päivään, oli veteraanien päivä.	19
29.4.2019	Hallitus, viikkokokous, keskusteltiin Myllypuron Eläkkeensaajien historiasta, arpajaiset	33

Toimintakalenteri 2019

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
5.5.2019	Oltiin Hakaniemen markkinoilla, 50 Myllypuron Eläkkeensaajien esitettä jaettiin, hyviä keskusteluja käytiin ja aurinkokin paistoi.	1
6.5.2019	Umpimähkäretki Mustion linnaan, upeita tarinoita kuultiin, herkullista ruokaa hyvässä seurassa syötiin ja nautittiin täysin sydämin.	27
13.5.2019	Kevätkarkelot, oli nyyttarit, pöytä notkui herkuista. Oli lauluesitys ja pikkuinen näytelmä vanhan parin arjesta. Pidimme myös arpajaiset ja lauloimme yhdessä. Tilaisuuden kruunasi päiväkoti Leipurin eskarilaisten vierailu ja nämä suloiset lapset lauloivat, esittivät runoja ja tanssivat polkkaa, pääsimme mukaan esitykseen.	33
KEVÄTKAUSI PÄÄTTYI JA KESÄKAUSI ALKOI		
20.5.2019	Seminaari, Kotihoito kuntoon, miten se onnistuu? Yhä useamman ikäihmisen tulee selviytyä kotona mahdollisimman pitkään. Muistisairaiden määrä lisääntyy. Helsingissä on 7500 asiakasta kotihoidossa ja 1700 työntekijää, kesäajasta on pula. Helmi Koivunen, Irma Marttila ja Anita Rossi osallistuivat tilaisuuteen.	3
22.5.2019	Koulutus, olimme Myllypuron kampuksella mummodiskossa, teemana - Iloa vanhustyöhön. Ohjelmassa musiikkia, tanssia ja tehtiin kierros kampuksella. Sovimme, että yhteistyö alkaa syksyllä.	24
28.5.2019	Liikuntaa, aloitimme yhteisen Kulttuurikilometrit-tapahtuman. Lähdimme kävelylle Myllypuron kirkolta klo 13 ja kiersimme ns "kukkulalenkin". Nopeimmat kipaisivat kukkulan laelle ja me toiset kävelimme rauhallisesti ja tutkimme reitin varrella olevia kasveja. Kävelimme yhteensä 35 kilometriä, jäljellä vielä 165km.	10
11.6.2019	Liikuntaa, olimme kävelyllä. Kaksi käveli lyhyemmän reissun ja viisi pitemmän ja kilometrejä tuli yht.17. Ihastelimme kukkivia rodoja ja ruusuja.	7
25.6.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, olimme kulttuurikävelyllä pari tuntia ja tutustuimme Myllypuron puiseen kaupunkikylään, sen suunnittelu alkoi vuonna 2003. Hyvä sää oli ja kilometrejä tuli yhteensä 20. Kiva oli jutella ja tutustua omaan "kylään".	4
3.7.2019	Kulttuuria, Heinolan kesäteatterissa Pokka pitää, mutta meidän pokkamme ei pitänyt, sen takasi mm Hyacinth Bucket (lausutaan bukee) Olipa todella ihana esitys ja isot kiitokset Roihuvuoren eläkkeensaajille, että mukaan pääsimme.	4
9.7.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, kävelimme 7,1 km, teimme kulttuuri & kuntoilureissun. Kannustimme Helsinki Cupin pelaajia matkalla Itäkeskukseen, kuntoilimme, Stoassa tutustuimme mm SQUARE näyttelyyn, kotimatalla pysähdyimme tutkimaan mestauskiveä.	7
23.7.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, Myllypuron eläkkeensaajien ihanat naiset olivat kävelyllä ja maailmaa parantamassa. Varjoisia kujia käveltiin ja tutkittiin omalle kylälle rakennettuja taloja. Kävelimme 3 kilometriä, ihanaa on tutustua, jutella ja kuunnella toisiamme.	8
6.8.2019	Liikuntaa, olimme kävelyllä, tavoite on täyttynyt, kävelimme 47,03 km, yhteensä olemme kävelleet 243,5 km.	10
13.8.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, aurinko siivitti Myllypuron eläkkeensaajien kulttuuriretkeä Marita Liulian mysterium näyttelyyn Didrichsenin taidemuseoon. Maalaukset, valokuva- ja videoteokset ja puvut johdattivat meidät taiteen arvoituksen äärelle. Saimme merkinnän kulttuuripassiin ja kilometrejä tuli 3.8 x 7.	7

Toimintakalenteri 2019

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
20.8.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, sukeltamien 1920 luvulle. Sää suosi, olimme Myllypuron Eläkkeensaajien kanssa katsomassa Surutonta kaupunkia Hakasalmen huvilassa. Iloinen porukka kokoontui kahville Sanomataloon, siellä kävimme vilkasta keskustelua näyttelystä.	9
27.8.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, olimme Helsingin kaupunginmuseossa. Aikakone kuljetti meidät menneisyyden Helsinkiin, tutkimme yksiossa olevia kapineita. Hyvää keskustelua käytiin kahvilla näyttelystä.	7
3.9.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, nautittiin päiväkahvit Sinisen huvilan kahvilassa ja ihasteltiin kauniita maisemia, pitsihuviloita ja juteltiin kesän retkistä.	5
	SYYSKAUSI ALKOI	
9.9.2019	Hallitus ja viikkokokous, kesän kuulumiset, palaute kesäretkistä, mölkystä, muistikerhosta.	38
16.9.2019	Viikkokokous, tietokilpailu, Olavi Koivu	29
20.9.2019	Koulutus, matkanvetäjien koulutus- ja keskustelutilaisuus/ Irma Marttila	1
23.9.2019	Hallitus ja viikkokokous, Kotova Oy, siivous, pesuaineet ja kotitalousvähennys.	38
25.9.2019	Koulutus, EKL:n seminaari kansanedustajille Pikkuparlamentissa klo 9.00, Irma Marttila ja Tuovi Sivonen	2
28.9.2019	Myllypuropäivä, myytiin arpoja, jaettiin esitteitä	4
30.9.2019	Hallitus ja viikkokokous, arpajaiset, Veikko Töyrylä piti tietokilpailun	
7.10.2019	Juhlat, Myllypuron Eläkkeensaajat 50 v. Juhlapuheita, tervehdyksiä, musiikkia, ihanat kahvinkeitäjät ja makoisat kahvit herkkujen kera. Juhlapuheen piti professori Pentti Arajärvi, hän loi katsauksen tämän päivän tilanteeseen Suomessa. Herttoniemen seurakunnan tervehdyksen toi kirkkoherra Markku Rautiainen. Eläkkeensaajien Keskusliiton tervehdyksen toi toiminnanjohtaja Timo Kokko, todeten, että Myllypuron Eläkkeensaajien toiminta on malliesimerkki sosiaalisesta kohtaamisesta kasvokkain. Myllypuro-seuran edustaja Eero Salminen muisteli tervehdyksessään nuoruuttaan Herttoniemen takamaastossa. Myllypuron Marttojen ja Myllypuro seuran tervehdyksen toi puheenjohtaja Marita Manninen.	59
10.10.2019	Koulutus, EKL, omaishoidon tilanne Helsingissä, Irma Marttila	1
14.10.2019	Hallitus ja sääntömääräinen syyskokous.	36
19.10.2019	Kulttuuria, Neljän piirin konserttimatka Lappeenrantaan. Irma	4
21.10.2019	Viikkokokous, Maria Rautio kertoi ikääntyneen ravitsemuksesta, terveydestä ja hyvinvoinnista	40
28.10.2019	Hallitus ja viikkokokous, omaa ohjelmaa, arpajaiset	33
4.11.2019	Unelma Krakau ja Lea Grönlund, Enter Oy, ikääntyneet ja tietotekniikka. Kulttuurikilometrit, retkellä mukana olleet kertoivat ja muistelevat Mustion tarinaa, puhuimme Marie Linderistä. Yhdellä jäsenistämme on kesäpaikka Mustiossa, hän kertoi meille Mustion kummituksista ja siitä, että Mustion linna Raaseporissa kätkee sisälleen traagisia ihmiskohtaloita ja levottomia sieluja. Mustion linnan traaginen ja säihkyvä historia ja linnan kummitusjutut kiehtovat kuuntelijoita. Raaseporissa sijaitseva elegantti Linderin suvun linna on todistanut samppanjan virtaavan ja veren vuotavan. Se on nähnyt villedä naisilla, suurmiehillä ja Suomen ensimmäisen auton.	

Toimintakalenteri 2019

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
11.11.2019	Viikkokokous, ortopediteknikko Tommi Haapalainen kertoi teemasta – terve askel	46
18.11.2019	Hallitus ja viikkokokous, uusien jäsenten esittely ja keskusteltiin kulttuuripassista	38
21.11.2019	EKL:n sääntömääräinen syyskokous, Irma Marttila	1
22.11.2019	Koulutus, jäsenhankintaseminaari Kuntatalolla klo 12.00 - 16.00, Irma Marttila ja Maria Rautio	2
25.11.2019	Viikkokokous, Janne Lahtia, järjestösuunnittelija, EKL, kertoi Elinvoimaa toiminnasta ja kulttuuripassista	40
30.11.2019	Joulumarkkinat Asukastalossa	3
2.12.2019	Hallitus, liikuntaa, ja viikkokokous, Oona Stenberg, venyttelyjump-paa ja verryttelyä	38
4.12.2019	Kulttuuria ja liikuntaa, retki Ruiskumestarintalolle	11
9.12.2019	Joulujuhlat, joulutortut kahvilla, jaettiin suklaarasioita	
10.12.2019	Joululounas klo 13 ravintola Kokissa	41

Toimintakalenteri 2020

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
13.1.2020	1/ hallitus klo 11.30, viikkokokous	40
20.1.2020	2/ viikkotapaaminen, onnittelulaulu, yhteislaulua, arpajaiset, Irma Marttila toi terveiset EKL:n Edunvalvontaryhmän vierailusta Kallion virastotalossa, jossa teemana asiakasmaksulaki, palvelusuunnitelma, maksukatot jne.	38
23.1.2020 Kulttuuri	Elokuva, Itäkeskus, Finnkino, Teräsleidit ja teräsmiehet olivat elokuvissa ja nähtiin aidot Teräsleidit.	11
27.1.2020	3/ viikkotapaaminen, vieraana Vappu Taipale, hän tempaisi meidät mukaansa. Puhuimme mm siitä, miksi päättäjiä ei saada innostumaan "vanhojen ihmisten oikeuksien sopimuksesta". Suomi / hallitus voisi näyttää mallia ja nostaa keskusteluun tämän teeman. Vanhojen ihmisten ääni täytyy kuulua, siihen meillä on oikeus	42

Toimintakalenteri 2020

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
3.2.2020	4/viikkotapaaminen, vieraana kulttuurituottaja Monika Silander, Stoasta. Monika kertoi meille Stoan toiminnasta ja yhteistyötä viriteltiin. Fredrika Runebergin torttuja oli tarjolla kahvilla.	37
5.2.2020 Kulttuuri	Elokuva, Itäkeskus, Finnkino, Helene hurmasi meidät, aikamoisen upea ajankuva naistaiteilijan elämästä. Helena Schjerbeck on Suomen arvostetuimpia modernistisia kuvataiteilijoita. Maalauksissa realismia ja upeita kuvia/ maalauksia oli Tammisaaresta	11
10.2.2020	5/viikkotapaaminen, Petra Toivonen, EKL, kertoi jäsenhankinnasta, joka alkaa ystävänpäivänä. Hyvää keskustelua käytiin aiheesta. Tuo kaverit mukaan -yhdessä saamme enemmän aikaan.	28
17.2.2020	6/ viikkotapaaminen, Myllypuron Metropolia kylästä vieraina Anita Ahlstrand ja Hannele Hokkanen. Tämä oli meille tärkeä tilaisuus ja myös Metropolian opettajille ja opiskelijoille. "Alueen asukkaiden arjen tukeminen" on heille tärkeää ja yhteistyö käynnistyi heti.	39
24.2.2020	7/ viikkotapaaminen, aurinkoinen oli päivä ja aurinkoinen oli tunnelma, Matille laulettiin, Aino Kukkonen järjesti meille kaikille muistikisan ja oli myös arpajaiset. Otamme vastaan EKL:n liikunnan haastekampanjan ja ensi sunnuntaina 1.3 klo 13 tavataan kirkolla ja tehdään yhdessä kävelyretki. Liikkuminen on terveellistä, se parantaa elämisen laatua ja siitä on hyötyä jokapäiväisessä elämässä.	42
26.2.2020	Kokous Asukastalossa/ Pääsiäismyyjäiset. Myllypuron Eläkkeensääjät vastuuvuorossa. Kokoukseen osallistuivat Leena Karhu-Vestman ja Irma Marttila	2
28.2.2020 koulutus	Klo 10-15 Helsingin ja Uudenmaan piirien yhdistysten kerho-ohjaajien ja hallitusjäsenien koulutus Käpylän Työväentalolla	
1.3.2020 liikunta	EKL:n liikunnan haastekampanja 1.3-30.4.2020. Tarjan kanssa otettiin haaste vastaan 1.3, räntäsade esti suuremman osanoton.	2
2.3.2020	8/ hallitus, viikkotapaaminen. Tänään meillä oli yhteislaulua, runoja, tarinoita ja Olavi Koivun järjestämä tietokilpailu. Kerroimme myös hallituksessa päätetyt asiat. Osallistumme EKL:n liikuntakampanjaan, eilen käveltiin Tarjan kanssa, ei olla sokerista. Suunnittelimme Myllypuron pääsiäismyyjäisiä, keskusteltiin uuden jäsenen vastaanottamisesta, uudesta esitteestä jne	30
9.3.2020	9/ viikkotapaaminen, musiikki raikui, Tintti Karppinen tempaisi mukaansa musiikilla ja tarinoillaan, haitari soi ja laulu raikui. Olemme oppineet nämä laulut radiota kuunnellessa nuorena. Musiikilla on mahtava voima ja vaikutus tutkimustenkin mukaan.	36
16.3.- 24.5.2020 tauko	Koronapandemia, ei toimintaa kirkolla.	
25.5- 31.8.2020 Liikunta/ mölkkä	Mölkkä pelattiin Myllypurossa, puistossa. Kokoonnuimme maanantaisin Myllypuron kirkon lähellä olevaan puistoon ja pelasimme yhdessä, kokeneemmat opettivat ummikkoja. Tärkeintä oli tapaaminen, keskustelu ja liikunta. Saimme uusia jäseniä, moni tuli kyselemään ja ihmettelemään meidän peliämme. Aurinkoinen sää suosi, kerran sade ajoi meidät kotiin kesken pelin.	13

Päivämäärä	Tapahtuma	Osallistujat
14.9.2020	10/ viikkotapaaminen, uusia jäseniä mukana, toiminnasta puhuttiin, juotiin pullakahvit.	34
21.9.2020	11/ viikkotapaaminen ja vieraita Myllypuron Kampukselta. Kuulimme kampuksen toiminnasta.	32
28.9.2020	12/ sääntömääräinen kevät- ja syyskokous, henkilövalinnat. Vieno Poutiainen lausui runon. Elvytettiin/ perustettiin laulukuoro.	30
4.10.2020	Markkinat Hakaniemessä, EKL mukana, Leena Karhu-Vestman ja Irma Marttila mukana.	2
5.10.2020	13/ Viikkotapaaminen, Sami Majamäki soitteli meille haitaria, oli kahvikonsertti.	31
12.10.2020	14/ viikkotapaaminen, laulukuoromme esiintyi, Irma piti Myllypuro-aiheisen tietokilpailun, EKL:n ja kirkon terveiset koronasta, turvallisuudesta.	28
26.10.2020	15/ hallitus klo 12, järjestäytymiskokous. Vuonna 2021 Irma Marttila puheenjohtaja ja tiedotuksesta vastaava, Leena Karhu-Vestman varapuheenjohtaja, Maria Rautio taloudenhoitaja, Tuula Väyrynen sihteeri ja jäsenasioista vastaava. Meillä oli arpajaiset ja laulua.	25
2.11.2020	16/ omaa ohjelmaa, laulukuoro esiintyi, Irma piti tuolijumppaa, kuultiin tarinoita, kuulumisia.	24
4.11.11.11, 25.11 ja 2.12.2020 liikunta	LiLi-jumppa Myllypuron Kampuksella, liikkeenhallintaa, tasapainoa ja lihaskuntoa edistävää liikuntaa. Mukana Irma, Leena, Marja, Arja, Kaino, Maili ja Pirkko.	7
9.11.2020	17/ jäsenten syntymäpäiviä juhlittiin, kansanedustaja Eveliina Heinäluoma kertoi Helsingin kaupungin budjettineuvotteluista, HSL:n päätöksistä ja kuulumiset eduskunnasta. Uudet esitteet jaettiin osallistujille.	34
16.11.2020	18/ Juha-Matti Tikkanen kertoi Myllypuron kirkon synnystä, taide-teoksista ja kirkon tapahtumista.	29
23.11.2020	19/ hallitus, päätimme, että aloitamme tauon, hallitus kokoontuu 18.1.2021 / viikkotapaaminen, vain 20 saa osallistua tapaamisiin seuraavan kolmen viikon aikana. Koronapandemia riehuu edelleen. Joimme kahvit, juttelimme tulevasta kirjastamme, siihen kerätään tarinoita.	18